

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1.50

Inserati:

Enostolpna poltversta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna poltversta (72 mm)
30 vinarjev

Izhaja:

vsak dan, izvemši nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Pokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 4.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

„Bankerot!“

Liberalna politika je res daleč prjadrala. Nič drugega kot puho in prazno zabavljanje v času, ko bi liberalci morali zbrati vse svoje sile, da rešijo, kar se še rešiti da.

Glavno politično delo liberalne stranke je bilo ves čas, da izpodkoplje ugled in kredit poslancem S. L. S., zlasti deželnemu odboru. Sirovo hujskanje na može, ki vestno in neustrašeno izpolnjujejo svoje dolžnosti kot ljudski zastopniki, odmeva dan na dan iz liberalnih listov in je edini predmet liberalnim govornikom na zakonitih shodih.

Kranjska dežela na robu propada! Bankerot dežele! Tako je pridigal posebno dr. Tavčar in njegovi verniki so komaj čakali, kdaj se bo deželni dvorec zrušil v prah in pepel. Z največjo škodoželjnostjo so liberalci hoteli izpodkopati kredit kranjske dežele. Nikdar niso liberalci imeli nobenega smisla za skupnost, in tudi zdaj bi bili najrajši videli finančni polom, samo iz svojih sebičnih strankarskih interesov. Po shodih in v časopisih so lagali o milijonskih primanjkljajih, hujskali ljudi iz izmišljenimi številkami, noben falsifikat jim ni bil preslab, samo da bi deželo res pripravili do propada.

Ponavljala se proti deželnemu odboru ista umazana gonja, kakor so jo uganjali svoj čas proti združništvu.

A vse zaman! Ta dežela, ki ji liberalci prorokujejo denarni polom, je ravnokar pokazala, da se ne boji nikogar in da se liberalno kričanje ne sliši daleč iz liberalnih beznic. Na denarnem trgu je kranjska dežela dobro akreditirana, ker ima njen zastop trdno in zanesljivo večino in ker je znana njena dobra in solidna uprava. V času, ko je ena najbogatejših dežel naša država mogla dobiti 4/5 odstotno posojilo le po kurzu 98-50, ga je dobila Kranjska al pari! To stori urejena uprava in zanesljiva večina, ki jo je deželi dala S. L. S.

Vse liberalno početje je zdaj samo na to naperjeno, da bi se ohranili liberalci na krmilu še v Ljubljani. Ubogi Ljubljančan mora zdaj zjutraj in zvečer požirati najdebelejše laži. Poleg cestnega zakona so deželne melioracije tisto strašilo, ki naj prižene uboge volilce v liberalni tabor.

Tu se zopet laže, da je veselje. Številke so seveda čisto napačne. Dr. Tav-

čarju za par stotisoč na leto gor ali dol ni nič. Da je le debelo povedano in da se liberalcu žolč vzdigne, pa je dobro zanj. Tako bo zdaj zopet krvave klobase delal iz deželnega melioračnega posojila.

A Ljubljančan naj pomni sledeče:
1. Obremenitev dežele po odplačevanju ne bo znatna. Začne se odplačevati šele leta 1929, ko bodo investirani denarji že nesli prebivalstvu obile obresti. Do leta 1928. odplačujemo dolg 8 milijonov kron iz leta 1888. Ko bo ta dolg poplačan, se začne odplačevanje 10 milijonov, tako, da ne bo velikega skoka v tekočih deželnih izdatkih.

2. Laž je, da nima Ljubljana nič od melioračnega posojila. Največja melioracija, ki se financira iz melioračnega zaklada, je osuševanje ljubljanskega barja z regulacijo Ljubljanice in Gruberjevega kanala. To delo bo stalo okoli 4 milijone kron. Kdo ima največji dobiček od tega, ako ne Ljubljana? Dobiček je denaren že po delih samih, za tržne razmere v bodočnosti je pa to delo za Ljubljano naravnost neprecenljivo.

3. Tudi od drugih melioracij na deželi ima Ljubljana veliko korist. Večji podjetniki so nastanjeni v Ljubljani, tuji so prisiljeni v Ljubljani vzdrževati svoje filijalke. Ljubljanski denarni zavodi pri kreditih podjetnikom mnogo zaslužijo, obrtniki in trgovci dobe novih odjemalcev. Skoro ni melioracije v deželi, pri kateri ne bi del zaslužka šel v Ljubljano. Samo po svoji lastni krivdi bi ljubljanske tvrde mogle ta delež izgubiti. Kdor me vedno le brca in žali, temu ne bom nosil denarja.

4. Deželni prispevek za melioracije je navezan na prispevek države in interesov. Če bo dala dežela 10 milijonov, bodo država in interesentje dali 30 do 40 milijonov. Pri nekaterih zgradbah, n. pr. pri zgradbi hudournikov, znaša lahko državni prispevek do 70 odstotkov. S tem posojilom se torej potegne v kranjsko deželo na milijone državnega denarja, ki ga ne bi sicer Kranjska nikdar videla. In komu bo to v korist. Kar bo Ljubljana prispevala, ji bo vse desetkrat povrnjeno.

To je tisti »bankerot«, s katerim groze liberalni kvaražugoni. Velika akcija, ki jo je začel kranjski deželni zastop, je naravnost rešitev iz gospodarskega mrtvila in začetek boljše bodočnosti.

A kje je v resnici bankerot? Glave liberalne stranke naj se povesijo in potrskajo naj na svoje prsi! Liberalni bankerot, ki se je sedaj začel, bo potegnil

za seboj še mnogo drugih. Mi o Agro-Merkurju, o polomu liberalne Zveze in o polomu Glavne posojilnice nismo hoteli pisati več, kakor smo bili izzvani. To opravljajo s kanibalskim veseljem Nemci, ki vidijo, da liberalna stranka izpodkoplje tako strašno kredit vsemu slovenstvu. Nemškonacionalno časopisje se valja v škodoželjnem veselju. Na dolgo in široko popisujejo liberalne škandale in s tem ponižujejo ves slovenski narod.

Ljubljana se danes še ne zaveda, kake posledice bo imel zanjo ta polom v liberalni stranki. Počilo bo najprej vse, kar je v direktni zvezi s falitnimi liberalnimi društvi. Potem bo pa šlo dalje. Ljubljanski trg izgubi ves kredit. Panika se polašča občinstva, nastala bo stagnacija v prometu, ki potegne marsikoga v pogubo.

To je nevarnost. Nam ni za one, ki so polom zakrivil. Te naj zadene pravična usoda! A nam je za nesrečne, ki bodo po nedolžnem prizadet, nam je za splošno oškodovanje narodnega premoženja!

To veliko nesrečo so pripravili nad Ljubljano kričavi, brezvestni in samopridni liberalci.

Zavodi, ki so jih ustanovili moške S. L. S., trdno stoje in močna je organizacija, ki stoji za njimi. Na liberalni strani pa se vse maje in eno za drugim se zvrne.

In v tem času koledujeta dr. Tavčar in Ribnikar po ljubljanskih gostilnah in zabavljata proti S. L. S. V tem času, ko bi vodja liberalne stranke moral z vsemi silami delati na to, da reši, kar se še da rešiti, pa le podira in kviri.

Bankerot je tu. Samo oni so sami bankerotirali, ki so drugim bankerot napovedovali. Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade.

Slovinci in graški občinski svet.

Graški občinski svet je začel uganjati kulturni boj, ki tudi nas Slovence zelo zanima, ker smo pri tem in mi prizadeti. Pri eni svojih zadnjih sej je protestiral zoper to, da je država v načrt za novo realno poslopje sprejela tudi majhen doizek za kapelico in sklenil tudi odreči 2000 K, ki jih je občina dolžna plačati za poprave pri cerkvah in župniščih. Najbolj sta se seveda repenčila gospoda dr. von Sternbach, advokat in apostat, losvonromovec ter neizogibni županov namestnik Magg, jako smešen človek, ki je nedav-

no tudi v javni seji grajal sestavo rimsko-katoliškega katekizma. 2000 K nočejo pri 14milijonskem proračunu dovoliti za katoliške namene, čeprav je Gradec po 96 odstotkih katoliškega značaja, pač pa bodo naklonili velike vsote protestantom za njihove pastorge hujskače potom nemškonacionalnih bojnih društev. To pa nas zanima. Graški občinski svet, ki ne premore 2000 K za 160 000 nemških katolikov, bo koncem tega meseca votiral: za Súdmarko 1000 K, občinski »odsek za varstvo nemškega značaja Gradca« predlaga še nadaljnjih 100 K Súdmarki za »preskrbo otrok iz jezikovne meje v nemških vzgojevališčih« v Gradcu, torej 2000 K za bojne nemško-nacionalne protikatoliške in proti Slovenstvu naperjene namene; potem so namenili društvu »Deutsche Heimat« 10 K, germanskemu muzeju v Norimberku 20 K, društvu »Deutsche Volksbücherei« 525 K, graški podružnici Schulvereina 1500 K, nemškemu bralnemu društvu obeh visokih šol 100 K, kot rezervo za podpore v nemško-nacionalne namene 2000 K, vsega skupaj 6155 K. Pl. dr. Sternbach je grozil, da se bo na upravno sodišče pritožil, ako se le en vinar za katoliške namene porabi. Bilo bi pa po našem mnenju zelo umestno, da se slovenski Gradčani, ki plačujejo davke, pritožijo na upravno sodišče, da občinski svet denar slovenskih davkoplačevalcev naklanja društvom, ki naravnost delujejo zoper Slovence. Slovenci ne smejo več trpeti, da občine, v katerih prebivajo in doprinašajo zanje žrtve, mečejo denar v zrela nemškonacionalnih bojnih društev! Naj o tem enkrat upravno sodišče izreče konečno sodbo in graški Slovenci bodo gotovo storili svoje, da se ta reč dožene.

Pismo iz Rima.

Princ Maks.

Velik hrup je šel po liberalnih listih vsled članka princa Maksa in judovski žurnali so naravnost princa hujskali, naj se ne uda, temveč naj ostane pri svojih trditvah, katere je v omenjenem članku razložil.

Ali to delo se jim je popolnoma izjalovilo vsled močnatosti in stroge verske zavesti princa-duhovnika. Ker so se vsakovrstne napačne stvari po raznih listih poročale in je tudi v Slovence plusknilo par valov, ne bo napačno, če sedaj, ko je zadeva v vsestransko zadovoljnost docela urejena, napišem nekaj o razmerah princa Maksa in nje-

LISTEK.

Važno poglavje o narodnem zdravstvu.

Zdaj, ko smo v času ljudskega štetja in se bodo izračunale glede naraščanja prebivalstva gotovo zelo zanimive in v narodnem ter socialnem oziru jako važne številke, objavljamo tozadeven zelo aktualni članek od strokcnjaka:

Najdražji zaklad države je človek. Njena najvzvišenejša in prva naloga pa ščititi življenje in zdravje svojih državljanov. Vsak individij je en del narodnega imetja, in vsaka smrt človeka med ali pred produktivno dobo (pred 60. letom), je nenadomestljiva izguba na narodnem imetju. Ščititi zdravje človekovo je pa tudi živa potreba, narekovana direktno od samoobrambe. Kajti kakor je rekel Roosevelt, stori vsak narod samoumor, ki pusti mreti svoje člane brezobzirno.

Boj proti kužnim boleznim, zavarovanje za starost, nezgode, ponesečenje, bolezen itd., so deloma že rešene naloge, ki se pa ozirajo samo na produktivno dobo človeškega življenja. Nič manjša pa ni ona izguba, ki zadene človeško družbo z izumiranjem mlado-

letnih članov. Oglejmo si tedaj tudi ta del človeške družbe, ki tvorijo prave parias - pasterke zakonodajstva in v obče javnosti.

Dojenčki tvorijo sicer samo 34tinko vsega prebivalstva. Ali umrljivost njihova je 10 krat večja nego povprečna umrljivost vsega prebivalstva, kajti ona je enaka umrljivosti 80letnih starčkov.

Oglejmo si nekoliko statistiko. Umrljivost dojenčkov, to je otrok v prvem letu svoje dobe, je v posameznih državah odvisna od njihove kulturne stopinje.

Rusija 27.2 odstotka, Avstrija 20.9 odstotka, Ogrska 21.2 odstotka, Nemčija 19.0 odstotkov, Italija 16.1 odstotka, Belgija 15.2 odstotka, Irski 10.0 odstotkov, Norveška 7.6 odstotka.

Oglejmo si te-le številke, ki molče trobentajo! Rusija je v tem žalostnem kolu, ki ga spremljata jok in trpljenje nedolžnih žrtev, prva. Na drugem mestu Ogrska, kjer pa so se razmere v zadnjih 10 letih dokaj spremenile na boljše. Tretja je Avstrija. Norveška je pa najboljša, ker tam matere vse same dojé, kakor tudi na Irskem. Mnogo odstotkov te umrljivosti na Ruskem je napisati tudi na rovaš dolgih postov pravoslavskih cerkvenih obredov, med katerim časom izgube matere radi pomankanja hrane mleko in dojenčki

poginejo. Stotisoči dojenčkov, ki leže koš izguba milijonov kron, bi lahko tvorilo mogočno armado stotisočev delavcev, vojakov, pionirjev na polju blagostanja in kulture. Ker polagoma, a konsekvntno pada tudi število porodov na leto pri vseh narodih, so oni narodi, ki ne zmorejo več mašiti luknje v svojih vrstah, ki jih je ustvarila starost, popolnoma pred svojim poginom. Kjer pada število prebivalstva, ondi nastaja beda, kjer raste to število, ondi mu sledi korak za korakom blagostanje in napredek. Zato so se pa Francozi, ki so prvi opazili prepad, v katerega jadrajó, z vsemi sredstvi lotili omejevanja umrljivosti dojenčkov; za njimi so v Evropi prvi — Ogrji, ki, ker sami nimajo naraščaja, vzgajajo na državne stroške naraščaj slovenskih narodov, dobro vedoč, da janičarji niso slabši od Turkov. Slovanski narodi pa, ki imamo hvala Bogu še dovolj naraščaja, gledamo brezbrizno udani v svojo usodo, mrzlične in krčevite napore, ki se pojavljajo v tem oziru na Nemškem — in pravimo: Njévo!

Zalučal mi bo morda kdo kot ugovor v obraz Darwinovo selekcijsko teorijo. Oglejmo si v svojem slučaju to teorijo natančneje!

Telesna krepkost vsacega individija izkaže se šele po doseženju puberteti, ne

pa v najzgodnejši mladosti. In ako bi bilo tudi res, da ostanejo samo najmočnejši dojenčki pri življenju, morala bi biti umrljivost otrok v drugem letu svoje dobe minimalna. Zares pa znaša še vedno 8 odstotkov, v tretjem 4 odstotke in v četrtem 2.5 odstotka. Tedaj krasna selekcija, po kateri ostanejo tudi še tako slabi individiji pri življenju. Iz tega pač neovržno sledi: V prvem letu se zdravje dojenčkov tako uniči in oslabi da se šele po nekaj letih otrok toliko utrdi, da more vztrajati v boju za obstanek. — Še več nam pove statistika: Od sto dojenčkov, ki jih je pokosila prezdodaj bleđa smrt, jih je umrlo 45 na boleznih prebavil (ne všteti onih otrok, ki so umrli v drugem in tretjem letu svoje dobe na posledicah teh obolenj na rihitidi, skrofulozi in tuberkulozi), petnajst vsled življenjske slabosti (tudi tu jih odpade velika večina na boleznih prebavil, ker življenjske slabosti pri iznošenem otroku zdravih starišev sploh ni), pet na kužnih boleznih, petnajst na boleznih dihal, dva na tuberkulozi že v prvem letu (najbrže pridobljeni potom črevesa po mleku krav, ki so tuberkulozne), ostali odstotki pa se porazdele na manj važne bolezni. Vse te številke nam povedó, da se uniči mladega, nadebudnega človeškega življenja brez potrebe

govem značaju; to po poročilu učenjaka, ki je že ves čas odkar je princ vstopil v semenišče z njim v odkritem prijateljskem razmerju in ki imam priliko pogosto občevati z njim in ki ima hkrati v vatikanskih krogih največjo veljavo.

Princ Maks je sin bivšega saškega kralja in brat sedanjega. Njegova sestra, prebлага Marija Anunciata, poročena z avstrijskim nadvojvodom rajnikom Otonom, je mati drugega prestolonaslednika nadvojvoda Karola Franciška Jožefa.

Doma je vžival z brati in sestrami vred katoliško vzgojo, saj je saški dvor znan po svojem strogo katoliškem duhu in življenju. Vsak teden je šla cela družina k svetim zakramentom; tako je rasel princ Maks, skrbno varovan pred viharji in nevarnostmi, ki jih dvori nudijo in je postal častnik. Do petindvajsetega leta je bil, kakor je sam večkrat potrdil, z dušo in telesom častnik. Nenadoma pa je začutil v sebi poklic duhovnika in je vstopil v semenišče v Eichstättu. Veliko so takrat bobnali judovski listi v imenu svobode, da se kraljevemu princu ne sme dovoliti, da si po svoji vesti izvoli poklic; ko to ni izdalo, so druge strune napeli, začeli so kralja sramotiti, obrekovati princa in mu podtikati vse mogoče slabe namene, dočim so prej slavili njegove talente, so začeli sedaj govoriti, da brčkone niti on niti oče njegov nista prav pri zdravi pameti; izmišljali so si škandalčke, očitali, da je prevaral zaročenko, ki se je v žalosti zastrupila itd. Toda cela ta divja gonja ga ni oplašila, ostal je trden in mirno nadaljeval bogoslovne študije. Bil je s tovariši bogoslovci izredno ljubeznjiv, tako, da so ga kaj radi dražili njemu v veliko zabavo in v veselje.

Dasi je zelo talentiran, zlasti za jeziko, si je vendar ohranil otroško naiven, dobrohoten značaj, odlikovan z izredno ponižnostjo in resnicoljubnostjo in odkritosrčnostjo. Pravi Izraelce, ki v njem ni zvijače, nikjer ne išče za besedami hinavščine in hudobije: kakršen je sam, za take ima tudi druge.

Ko je bil posvečen za duhovnika, očeta ni bilo zraven, ker se vsled političnih zapletljajev ni mogel udeležiti te slavnosti.

Navzoča pa je bila sestra njegova, zgoraj omenjena nadvojvodinja Marija Anunciata, ki je skoro ves čas med sv. opravilom globokega ginjenja tiho ihtela. Naredila je vtis žene globokih istinitih čuvstev in močne verske zavesti.

Zdi se, da je princa ravno njegova dobrohotna naivnost, njegova gorečnost tako daleč zavedla, da je spisal usodni članek, kjer je nakupičil precej zmota. Princ se peča posebno z orient. liturgijami, vsake počitnice gre na vzhod, da zajema iz prvoga vira. Tako je prišel veliko v stik z zvitiimi orientalci, bil je na primer več mesecev neprestano v pravoslavnem samostanu na gori Atosu.

Seveda so Grki razmerje do Rima tako osvetljevali, kakor je njim prav, in ukani so ga, šel je na led, da se je tudi sam navzel idej, kakoršne imajo Grki glede razmerja katoliške cerkve do razkolnikov ali jih vsaj kot svoje v omenjenem članku razvijal.

Da se je to tem lažje izvršilo, je morda vzrok tudi slučaj, da je bil ravno teden, ko se je v dogmatiki traktat štirikrat več, nego uniči starega, izrabljenega starost po naravnem zakonu.

Predno je človeško življenje postalo plodonosno za celokupnost narodov in človeške družbe, se je po nepotrebnem uničilo; kolika izguba na narodno gospodarskem imetju! Vsako teh po nepotrebnem oživotvorjenih in uničenih življenj je stalo denarja. Zmanjšana delavska moč matere vsled nosečnosti, porod, skrb za otroka, vse to stane, ne oziraje se na duševno bolelost in iz gubo prožnosti in energije — vse to je gubo zaman; kje pa sta humaniteta in npravnost, kje pa je naša vest!

Stopimo za korak naprej! Od sto dojenčkov, ki zaslužijo svoje ime, ker jih dojé matere, jih umre v prvem letu svoje dobe 15, v drugem 27. Od sto dojenčkov, ki jih zalivajo s kravjim mlekom, v prvem letu svoje dobe 54, v drugem 55. Torej: skoraj vsak otrok, ki so ga ogoljufali za materino mleko, je v smrtni nevarnosti. Kako pa je šele pri nezakonskih otrocih, umrljivost tam ni samo petkrat višja, nego petnajstkrat višja.

Vse te številke kriče in kličejo po remeduri razmer.

o Celkvi obravnavat. bojan in moral za več časa na jug in je tako cel traktat sam zase pač manj solidno mogel preštudirati in v krajšem času, nego sicer, ko bi bil zdrav.

Seveda je vseeno čudno, da je on kot vseučiliški profesor orientalske liturgike v Freiburgu v Švici mogel nakupičiti toliko zmot bogoslovskega in zgodovinskega značaja v znanem članku: »Pensées sur la question de l'union des Eglises« (Misli o vprašanju združenja Cerkev) v novem časopisu »Roma e l'Oriente«: o sv. Duhu, o vica, o brezmadežnem spočetju, primatu in hierarhiji, epiklezi: slede zgodovinske zmote glede vzrokov razkola, očita se dvema svetima papežema Nikolaju I. in Leonu IX. oholost in častiljubljenost, oziroma grozovitost, križarske vojske se imenujejo roparski pohodi, prizadevanju rimske cerkve za zedinjenje se podtika kot vir vladehlepnost, na cerkvenem zboru v Florenci da so bili Grki prevarani, da cerkveni zbori od 8. stoletja dalje niso pravi vesoljni cerkv. zbori, torj sploh vse misli in trditve, natančno kakor jih razkolniki vedno mečejo rimski Cerkvi v lice. Nazadnje kot sredstvo unije predlaga, naj ostaneta obe cerkvi enakovredni sestri, nobena naj ne bo višja, vsaka neodvisno svoje stvari ureja v dogmatičnem oziru naj vse ostane kot je bilo pred razkolom, novo definirane dogme rimske Cerkve, da za vzhodno nimajo nobene obveznosti, naj se smatrajo kot postranske stvari.

Seveda je članek vzbudil vsestransko senzacijo. Da se je članek sploh tiskal, temu vzrok je nepazljivost; izmed poklicani činiteljev ga nihče ni čital, preden je luč sveta zagledal. Ko bi bila cenzura delovala po predpisih, bi teh težav ne bilo. Pa je morala božja previdnost že posebne namene imeti.

Princ Maks sam je zmoto priznal in obžaloval. Moj znanec je takoj ob prvih glasovih dejal: Princ je tako ponižen, da bo cele tedne okoli hodil in obžaloval, če je kaj zagrešil. Prišel je v Rim, kjer je kot dominikanski tretjerednik v Kolegiju Angeliku delal z drugimi vred duhovne vaje in v tem času ni hotel nikogar sprejeti. V dolgi avdijenci pri Sv. Očetu je obžaloval zmoto. Gotovo sta se tudi glede najnovejšega pisma domenila, ki ga je Sv. Oče pisal orientalskim škofom in patriarhom z ozirom na prinčeve zmote.

Tako se je drama, ki so ji svažniki pričakovali tragičnega izida, srečno iztekla.

Idrijske novice.

i Slovenska sleparska stranka se imenuje, kakor pripoveduje zadnji »Napreje«, stranka, »v imenu katere dela Oswald v Idriji vse«. Prijatelj, glej, da pošlješ sleparstvo v Idriji na pravi naslov. Pri enem zadnjih javn. shodov — bilo je menda 8. decembra 1910 — je poročevalec Anton Kristan vzel v precep novi občinski volivni red. Padel je po S. L. S. in njenih poslancih ter jim očital sleparstvo. Trdil je, da navadni posestniki ne bodo res volili v drugem in tretjem razredu, ker plačujejo premalo davka. Zastonj ga je pričeval delavec posestnik, da se moti, ker bodo v drugem razredu volili po § 15. občinskega volivnega reda tudi najmanjši posestniki, ker je na vsako »fliko« zemljišča predpisan davek, potržen ob občinskimi dokladam. Kristan se

ni hotel udati. Ali moremo reči, da bi Anton Kristan niti prebral ne bil zakona, pa vendarle o njem govoril? To bi bilo pač dosti predrzno, a svojo zmoto bi moral priznati. Ker je pa trdovratno svojo gnal in begal poslušalce, ki so mu verjeli in tudi sramotili S. L. S., s kakim imenom bi označili njegovo postopanje? Ali ni slepil ljudi — pa nam očitajte sleparstvo!

i Potvoro na debele je zakrivil tisti, ki je uredil rdečo brošuro, ki jo je založil in tiskal Iv. Pr. Lampret v Kranju in se zove »Najnovejši občinski red in občinski volivni red, veljaven za vse občine na Kranjskem razven mesta Ljubljane, sklenjen v deželnem zboru kranjskem 6. oktobra 1910, ki je dobil Najvišje potrjenje«. Znano je, da sta priredila prav lično izdajo novega občinskega reda in občinskega volivnega reda dva jurista. V Idriji se je prodajala ta knjižica v trgovini Treven. Naprednjakom in zagrizenim socialdemokratom pa se je zdela ta brošura prekerikalna, ker jo je izdala Katoliška Bukvarna. Zato so si rajše »pri Tinčetu« kupili zgoraj navedeno napredno rdečo Lampretovo brošuro. Nasedli so grdi potvora, zakaj Lampretova brošura se ne sklada z zakonom, ampak je potvara, ki ima pač očiten namen ljudi preslepititi. § 15. občinskega volivnega reda se po zakonu z dne 17. oktobra 1910 deželnega zakonika št. 32 iz leta 1910 glasi: »Da se napravijo imeniki volivcev, sestavi župan najprvo seznamek onih oseb moškega in ženskega spola, katerim je najmanj eno leto predpisan v občini davek, potržen občinskimi dokladam, in katere imajo vse one splošne lastnosti, ki jih zahteva od volivcev § 1., in jim niti § 2., niti § 2.a ne brani izvrševati volivne pravice, niti jih ne izključuje od volivne pravice § 3. — V seznamek so sprejeti tudi juridične osebe, ki od pravice voliti niso izključene.« Dobesedno enako kakor v deželnem zakoniku se glasi § 15. v izdaji Katoliške Bukvarne (str. 53. rjava brošura). Poglejmo pa § 15. v Lampretovi izdaji (str. 44. rdeča brošura) Prva dva odstavka se glasita enako a poleg teh dveh je dostavljen še tretji odstavek, ki ga v zakonu, kakor je izdan v lanski 32. številki deželnega zakonika, ne najdeš. Glasi se: »V ta seznamek ni sprejeti občinski deležniki, o katerih govori § 6., lit. b obč. r., kateri nimajo v občini volivnega okraja svojega rednega bivališča in jim v tej občini letno ni več kot 4 krone predpisanih neposrednih državnih davkov.« To je potvarjalec sam vmes ustavljal. Če bi to veljalo, bi bilo mnogo oseb oropanih volivne pravice kar v dveh razredih. Pravijo, da je župan v Doleh pri Idriji že napravil imenik volivcev, držeč se Lampretove brošure. Na ta način je izpuščenih iz imenika baje do 40 oseb. Politična oblast ima tukaj besedo, da ovrže imenike, ki so po tem potvoru sestavljeni. Kaznjivi so pa tudi vsi tisti, ki s potvorjenim volivnim zakonom hočejo vplivati na izid volitev, od Lampreta, ki ga je izdal, pa do Tinčeta, ki je prodajal ta potvor, in Kristana, ki na podlagi potvorjenega zakona hujska proti S. L. S. Ni pa potržen samo § 15., ampak tudi več drugih, posebno § 21., ki govori o volitvi. V tem paragrafu pa je več kot polovico izpuščenega. Sodrugi, ki lončarijo po »Napreju«, naj torej iščejo sleparstva drugje, nego pri S. L. S.

i Podpisi na rekurzu ne dajo miru našim prijateljem. V »Slov. Narodu« so najpreje iskali sleparsva, pričapljaj je tudi »Napreje« s trditvijo, da so se dobili podpisi na sleparski način. Kako se prišlo do rekurza? Dne 11. decembra se je zbralo 36 posestnikov na posvetovanje o občinskem proračunu. Soglasno so se pri tem posvetovanju določile postavke, proti katerim se vložil ugovor. Pritiska ni bilo nobenega, ampak je vsakdo popolnoma prosto povedal svoje mnenje. Sklenilo se je, da podpisujejo vsi navzoči posestniki rekurz, obenem pa se da v podpis tudi drugim posestnikom, ki že poprašujejo, ali bomo res molčali letos na proračun, s katerim se davkoplačevalci ne skladajo. V sredo, 14. decembra, je bila pritožba sestavljena in proti večeru so jo prvi podpisali. Čas za podpisovanje je bil samo še naslednji četrtek dopoldne, zakaj 15. decembra ob pol 2. uri dopoldne je bila že županskemu uradu izročena. »Narod« je pisal, kakor bi bili z največjo silo dobili podpise. Ni bilo treba siliti, je vsak rad podpisal. »Narod« in »Napreje« navajata v dokaz, da se je sleparilo, posestnika Alojzija Novak. Naj povesta naravnost, kje je bilo podpisano njegovo ime in kdo je ukazal, potem očitajte sleparstvo. Ali ga je mar Oswald ukazal podpisati? V odgovor na liberalno in socialnodemokratsko očitanje sleparjenja je dobil Oswald te dni polo z nadpisom: »Podpisani se pridružujejo pritožbi g. Franc Oswalda in tovarišev na deželni odbor proti občinskemu proračunu«. Na poli je podpisanih zopet deset posestnic in 24 posestnikov. Terorizem je torej že precej zlomljen. Kako so prve podpisane opsovali, pa se ljudje sami vkljub temu ponudijo še naprej. Polo dobi deželni odbor, kjer si jo lahko Julče in dr. Lončar ogledata.

i Nova mestna klavnica. »Napreje« pravi, da je vlada zoper sedanjo klavnico, ker je poleg državne ceste. Ta je pa imenitna! »Narod« pravi, da bo nova klavnica na Moravčevem vrtu. Kako daleč je pa ta od državne ceste? Vidite, kako bijete sami sebe. Saj to je bilo ravno v pritožbi navedeno, da naj se vendar enkrat dožene, ali in kje bi stala nova klavnica. Vlada, ki je zoper sedanjo klavnico, ker je, kakor pravite, preblizu državne ceste, bo menda že toliko dosledna, da ne bo za novo klavnico na prostoru, ki ga sama potrebuje za ureditev državne ceste. Za leto 1908 je bilo tudi v proračunu 20.000 kron za novo klavnico, pa se je naravnost povedalo, da se ne bo za enkrat še porabilo v ta namen, ampak za čitalnico. Ali morda letos tudi ni tako? Sicer pa naj vlada odškoduje občino, če zahteva, da se državni cesti umakne mestna klavnica.

i Zboljšane provizije idrijskih rudarjev in vdov. Ze sredi lanskega leta starim provizionistom obljubljeno povišanje pokojnin se je po dolgem čakanju vendar uresničilo. Prihodnji plačilni dan, dne 7. februarja, dobe po novih določilih, in sicer povrnjeno od 1. julija preteklega leta. Kakor smo v »Slovincu« že poročali, se je povišanje izvršilo na podlagi 40odstotne doklade od razlike mej starim in novim normalom. Omenjeno bodi, da povišanja ne plača država, ampak bratovska skladnica.

i Društvo za otroško varstvo je na dnevnem redu tudi v »Napreju«. Odgo-

stotkov. Pred vsem je treba mlado mater podučiti, v šoli, potem javnih predavanj, vplivati na površne babice, ki storé največ gorja, ker one, ne zdravnik, so posvetovalke mlade matere. Tam, kjer je vzrok odstavljenja otrok gizdavost, komodnost, pomanjkanje dolžnosti in vesti, vplivati blagodejno. Oni materi, ki mora odstaviti dojenčka, ker mora na delo za zaslužkom, se mora dati prilika ostati doma Bolniške blagajne izplačati bi morale bolnišnico za mesece, podpreti se mora tako mater z denarnimi darili v obliki premij za dojenje itd. Ne samo za varstvo otrok, ampak predvsem za varstvo mater se gre; ker materstvo je nekaj vzvišenega, naj bi nam bilo sveto. Tu so domišnice na mestu kamor naj se v zvezi s porodničnicami sprejemajo žene v zadnjih mesecih nosečnosti in izpuste šele, ko so otroci dorastli dovolj, da jim niti najbolj nesnažna pesterna ne more več škoditi na zdravju. Vsaki materi se mora vcepiti dolžnost dojenja, vsaki babici pa vzbuditi vest, da je ona sokriva smrti dojenčkove brž ko dovoli, da se brez zdravniškega mnenja odstavi otrok. Goljufive in lažnjive reklame za otroške mlekarne, moke, surogate itd. se morajo razkrinkati in prepričati, da je stekleničica s cucelnom otroška smrt, pravi morilec otrok. Tudi one matere, ki se pusté od bogatih otrok kupiti kot doilke, na škodo svo-

jega otroka, ki hira in umira, ker si ne more plačati materinega mleka, naj bi pomislile, da je to, biti doilka, suženjstvo, vredno najrnejših in nazadnjaških časov srednjega veka. Pred vsem pa se mora kontrolirati javnim potom inštitucijo takozvanega »amlenja«, to je »izrejevanja« onih otrok, ki jih brezvestni starši oddajajo na kmete, odkoder si žele samo še enega pismenega pozdrava svojega ljubljénčka, njegovega — mrtvaškega lista.

Vse take in še veliko slabše razmere vladajo v naši ožji domovini — na Kranjskem. Ker so dolžne občine skrbeti za svoj naraščaj, zavedati se mora svojih dolžnosti v tem oziru tudi deželna uprava.

Kaj bi se dalo storiti pri nas z našimi malimi denarnimi sredstvi? V dohlednem času sklenila je povečati dežela Kranjska svojo porodničnico. V to porodničnico naj bi se sprejemale tudi ženske v zadnjih mesecih nosečnosti, ki nimajo nobenih sredstev in so nezmožne delati (oskrbovalne stroške za te plačajo eventualno same, ali občine, ali bolniške blagajne, ali tvorniške bolniške blagajne itd.). Brž ko porodi mati, mora dojeti pod zdravniškim vplivom sama, ko okreva, odda se z otrokom vred v dojnišnico. Tu se pr drže matere, ki hočejo ostati v dojnišnici in dojeti svoje dete same in še eno ali dvoje tujih, oskrbuje se jih z vsem in vrhu vsega dobe mesečno plačo ali primerno odškodnino kot dojke. S tem se je tedaj trem dojemcem zaguarala naravna hrana. Dojnišnica ne bi povzročala nobenih dragih investicij, ker je edini zdravstveni pripomoček dojka, v ostalem pa higijena in čistot. Zadostovalo bi par sob, sobna dela bi pa kot drugod opravljale dojke same. Ena taka skupina: mati s tremi otroci bi tedaj mesečno stala na vzdrževanju nekoliko desetakov, za ta izdatek bi se pa došlo pokritje od nezakonskih očetov ali pristojnih občin za vsakega otroka posebej, torej toliko kot potrebuje cela skupina! Ako more kaka ženska na kmetih od dveh rejencev, ki jih ugonablja, živeti, koliko lažje jih z istim denarjem vzrejuje dežela v svojem zavodu!

Ko bi se otroci dovolj utrdili, oddalo bi se jih ex offo na kmete ženam v rejo, katere bi bile usposobljene za rejo otrok (izpričevala županstva, župnega urada in okrožnega zdravnik!). V prvem letu bi morale dotične rejnice nositi mesečno vsaj enkrat otroke k viziti v dojnišnico — v poznejših letih do godnosti za šolo pa b' jih nadzoroval okrožni zdravnik. Ži bi svoj visum vpisal vsak mesec v otrokovo knjižico. Dotične rejnice bi potom predavanj dojnišnični zdravnik za njihov posej pripravil in po možnosti izuril. Ko pa bi vstopili otroci v šolo — so pod nad-

vor je bil že v »Slovincu«, o priliki pričobimo že še kaj, če ni društveni predsednik našega mnjenja, da dobredelnih društev ne gre trgati po listih. Dr. Lončar naj pa pove, kaj ni tudi sam med tistimi, ki tudi siromaku ne privoščijo grizljaj kruha, če bi imel biti darovan v hiši krščanskega poštenjaka. Ako bi že samo rekel kdo: Ne grem v to hišo, naj bi že bilo. Nastaviti pa na vrat nož in reči: Če bo v prid društva veselica v »klerikalni« dvorani, izstopimo vsi iz društva, potem pa mledovati za klerikalne groše pri dokladah, ni dosledno. Sicer pa tudi ni občina za to tukaj, da bi plačevala muhe, ki vedijo napredne glave.

„Slovenska Straža“.

Slovenska Straža bo imela dovolj sredstev samo takrat, če se raba njenega blaga zanese v zadnjo slovensko hišo. Narodna dolžnost nas vseh je, da poznamo najprvo sami sebe in svoje podpiramo. Zmetajmo tuje in rabimo domače blago, od katerega ima Slovenska Straža po vrhu še velik dobiček. Poudariti je treba, da naši ljudje v tem oziru živijo še v čudoviti in nemarni mlačnosti. Čas je, da se zbude. Slovenska Straža bo budila, budijo pa naj naše podružnice po deželi, ki so ustanovljene tudi v ta namen, da v svojem kraju uvedejo splošno rabo našega blaga. Stvar mora uspeti, samo zganiti se je treba!

Sklad Mohorjanov 1910:

167. Mohorjani v Moravčah po gosp. Ivanu Lovšin, kaplanu 20 K. — 168. Mohorjani Koroška Bela 2642 K. — 169. Mohorjani Celje po g. Ivanu Goršek, vikarju 6134 K. — 170. Mohorjani Hoče pri Mariboru po g. J. Baznik, kaplanu 1684 K. — 171. Mohorjani v Mariboru po gospodu dr. Martinu Matek 40 K. — 172. Mohorjani v Leskovcu 3 K. — 173. Mohorjani v Zagradcu po gosp. Avgustu Berlan, župniku 5 K. — 174. Mohorjani Globasnica in Stebun po g. Ivanu Pšeničnik, župniku 7 K. — 175. Mohorjani v Komendi 7 K. — 176. Mohorjani Grgar pri Gorici po g. Josipu Godnič, kuratu 1030 K. — 177. Mohorjani Slivnica pri Celju po g. Jan. Kozinc, župniku 5 K. — 178. Mohorjani v Kapelah po g. Karolu Presker, župniku 5 K. — 179. Mohorjani v Gornjem Logatecu 1463 K. — 180. Mohorjani v Medani po g. J. Kurinčič, kuratu 4 K. — 181. Mohorjani Žužemberk 10 K. — 182. Mohorjani Breznica po gospodu M. Volčič, župniku 240 K. — 183. Mohorjani v Ospu po g. G. Piščanc, bivš. žup. uprav. 4 K. — 184. Mohorjani Smednik po gospodu župniku Barbo 10 K. — 185. Mohorjani Gornji Grad, 10 K. — 186. Mohorjani v Zalini, po župnem uradu, 4 K. — 187. Mohorjani Podraga, po g. G. Koller, župniku, 3 K 20 v. — 188. Mohorjani Remšnik, po kn. škof. župnijskem uradu, 6 K 40 v. — 189. Mohorjani Beljak, po g. G. M. Trunk, 5 K. — 190. Mohorjani Frankolovo, kot darilo ob godu treh kraljev, po gospodu Alfonzu Požar, 20 K. — 191. Mohorjani Št. Rupert, po g. Jan. Mervec, župniku, 15 K. — 192. Mohorjani Št. Rupert v Sl. Bistrici, po g. I. Pajtor, župniku, 10 K. — 193. Mohorjani Zasip pri Bledu, po g. I. Fertin, župniku, 10 K. — 194. Mohorjani Vojsko, po g. Josipu Cuderman, župnem upravitelju, 4 K. — 195. Mohorjani v Rakitni, 3 K 20 v. — 196. Mohorjani Ajdovec pri Žužemberku, po g.

Martinu Poljak, 3 K. — 197. Mohorjani Boh. Bistrica, po g. I. Piber, župniku, 26 K 20 v. — 198. Mohorjani Ljutomer, po g. Josipu Toplak, kaplanu, 30 K. — 199. Mohorjani Vipava, po g. Ivanu Rihar, kaplanu, 8 K.

Za božičnico koroškim otrokom

so še darovali: Martin Ban, Ljubljana, 2 K. — Anton Zajc, Ljubljana, 2 K. — Ivan Krvina, Ljubljana, 2 K. — Josip Lavtižar, Šmartno pod Šmarno goro, 3 K. — Od prijatelja g. Kregarja 100 K. — Jan. Sajovic, prošt, Ljubljana, 2 K.

Novi ustanovniki:

Duhovščina dekanije Saleška dolina 200 K. — J. Šelih, župnik, Sv. Kunigunda 200 K.

Slomškov dar čez 20 K:

Nabrano na »Silvestrov večer« družnice »Slovenske Straže« v Solkanu pri Gorici, 35 K.

Slomškov dar po 20 K:

S. Švegel, župnik, Movraž 20 K. Po gosp. dr. Al. Nastran, darovala za »Slovensko Stražo« neimenovana, 20 K.

Nadalje se je nabralo kot Slomškov dar:

Po g. M. Žbontar nabrano na Martinovo nedeljo pri društvenem večeru v Koroški Beli 1413 K. — Dekliška Marijna družba v Skalal 10 K. — Josip Jan, posestnik, Velenje 5 K. — Anton Simčič, revizor deželne naklade, Ljubljana 1 K. — Janez Mohorč, Zgoše 6 K. — Po gosp. Karolu Presker, župniku, Kapela darovala dekan. duhovščina 10 K. — Ivan Jazbec, Sveto 3 K. — Streški kljub na Remšniku 120 K. — Dek. konfer. v Slov. Bistrici iz l. 1909. 640 K. Družba pri g. Ivanu Kaiser, Breznica 10 K. — Revček Andrejček (Aleks. Jeločnik) nabral v Trbovljah pri godovanju g. Melhiora Podrenik 10 K. — Mesto novoletnih voščil da za obmejne Slovence Ivan Drašler, trgovec v Doleh pri Borovnici 2 K. — Županstvo v Kranjski gori, 19 K 87 v. — Peruzzi Kajetan v Možici, 1 K. — K. s. izobraževalno društvo v Remšniku, 4 K. — Ljudevit Jenko, župnik na Skaručini, 2 K. — Alojzij Mende, Srednja vas, 40 v. — Janko Kveder, Srednjavas, 40 v. — Slovenska družba v Ločniku, 2 K 1 v. — Ivan Vrhovec, uradnik, Ljubljana, mesto prispevka za venec blagopokojnega g. Antona Ravnik, 5 K. — Janez Sturm, Ladra - Kobarič, 3 K 78 v. — Telovadni odsek Orel Dolenji Logatec, 1 K. — Dr. I. Poženel, Dolenji Logatec, 1 K. — Mimica Perharc, Vipava, 1 K. — Štefan Hrib, Vipava, 1 K. — Pri gostilničarju Ivanu Merzelj p. d. Španu v Starem Vodmatu, v staroznani gostilni, kjer je bil rojen slovenski pisatelj Ivan Cigler, je v veseli družbi, v dokaz da tudi v Starem Vodmatu napredujemo, nabral g. V. Pivk, 5 K 10 v. — Mesarski mojster g. Zrimšek, 1 K.

Neverjetno je, koliko se potrebuje drož v naši deželi, katere prihajajo večinoma iz nam narodno in versko sovražnih židovskih tvornic — čeprav imamo domačo drožarno Josipa Košmerl v Ljubljani, Franciškanske ulice št. 8. Drože iz te domače drožarne so popolnoma čiste brez vsakih primesij ter se kosajo tako v kakovosti, kakor tudi v ceni z vsakimi drugimi, — čeprav ima »Slovenska Straža« od njih znaten dobiček. Slovenske gospodinj,

zahtevajte jih povsod in mesite kruh le s temi našimi drožami — zadovoljne boste! Vi slovenski trgovci in pa peki, pa naročajte edino le ta naš domač izdelek. V kratkem razglasili bomo v časopisu in v tisočeri letakih imena onih nam prijaznih trgovin in pekarij v mestu in na deželi, kjer se dobijo drože v korist obmejnim Slovincem, tako, da se bodo vedele ravnati naše zavedne gospodinj. Naši trgovci pa pri tem gotovo ne bodo imeli izgube!

Ljudsko štetje je prav eklatantno pokazalo, koliko je vreden vsak posamezni član našega naroda. Naši narodni nasprotniki so se marsikje srdito borili za to, da bi se čim več ljudi priglasilo z njihovim občeval. jezikom. Žal, da se jim je marsikje njih delo posrečilo. Posrečilo se jim je predvsem pri onih, ki so gospodar. od njih odvisni. Iz tega pouk za nas, ki smo ga že mnogokrat povdarjali: gospodar. okrepitev in osamosvojitve. Mi smo, kakor vse naše dosedanje delovanje kaže, vedno polagali prav posebno važnost na gospodarstvo. In danes zopet povdarjamo važnost podpiranja domače obrti in domače industrije. Velikih domačih industrialnih podjetij nimamo mnogo. Neoporečeno pa stoji med njimi v prvi vrsti Kolinska tovarna za kavine primese v Ljubljani. Ta tovarna izdeluje priznano izvrstno blago — Kolinsko kavino primes. Od prodanega blaga, ki mora imeti ovitek »V korist obmejnim Slovincem« in pečat »Slovenske Straže« daje tovarna del čistega dobička »Slovenski Straži«. Zato je samo po sebi umevno, da mora vsak naš somišljenik Kolinsko tovarno podpirati s kupovanjem Kolinske kavne primese v korist obmejnim Slovincem. S tem podpira domačo industrijo, podpira naše delo za obmejne Slovence in kupuje obenem izvrstno blago.

Popir v korist »Slovenske Straže« je naročen in pride v Ljubljano prve dni februarja. Prosimo takojšnjih cenjenih naročil iz vseh uradov na Slovenskem!

Zahtevajte povsod užgalice v korist obmejnim Slovincem. Naročajo se pri »Gospodarski Zvezi« v Ljubljani.

Še ta mesec pridejo v korist »Slovenske Straže« v promet čistila za čevlje in razne tkanine.

Pred novimi viharji.

Z Dunaja poroča o položaju »Pijeva korespondenca« med drugim:

»Velik del nemških svobodomislencev hodi s temnimi, zarotniškimi obrazi okoli Wolf, Kuranda in Licht govore zgoj še s pestjo v žepu. Chiari in Stözl pomirujeta. Plat zvona bijejo proti novi vladi liberalni vpkojeni dvorni svetniki, nemški radikalci groze, da pristopijo s svojimi 14 možmi opoziciji. Ta grožnja kaže, da sta bila pravzaprav Wolf in Stransky stebra vladnega načina in da sta bila v vladnem pristanišču mazana z medom. Judovski liberalci in nemški radikalci so odpovedali Bienerthu svoje prijateljstvo, niti Chiari ne zna, kaj da sklene nemški Freisinn. Krščanski socialci očitajo, da so Wolfovi ljudje zato jezni, ker ne bodo mogli več po železniškem ministru protežirati svojih ljudi, kakor je

bil n. pr. protežiran nemško radikalni poslanec Kroy. Zato so se opozicijskono nagubali dozdej že več let državniško gladki obrazi nemških radikalcev. Visoka finance, ki vodi liberalce, ščuje zdaj proti Bienerthu zato, ker se boji narodne sprave na Češkem. Krščansko-socialni viri tiskajo končno razprto: »Še je čas, da se združijo vsi pozitivni elementi v obrambo proti prekucijskim elementom, ki jih vodi loža.«

V Waidhofnu ob Tajci je govoril dr. Gessmann na volivnem shodu. Med drugim je naglašal, da so povzročile zadnje ministrsko krizo zavožene razmere med strankami in naglašal, da sta dosledni zgolj krščansko-socialna in socialno-demokratska stranka. Gessmann je naglašal, da bodo krščanski socialci še nadalje gojili nemško skupnost, a da vsaki radikalni stvari ne bodo sledili. Vlada mora nastopiti v torek z določenim programom in zahtevati trdno delovno večino. Glede na gonjo proti Thunovemu imenovanju je naglašal, da se hujska proti Thunu po vplivu visoke finance, ki vedno podpihuje spore, da prepreči davčno presnovo, ki bi odpravila predpravice visoke finance. Tako Gessmann.

Dunajski krščanski socialci so sklenili, da se skliče sirankarski shod dunajskih krščanskih socialcev.

Grof Thun je bil včeraj zopet pri cesarju v avdijenci, kar kaže, da je Thunovo imenovanje gotova stvar.

Splošno politično zanimivo je tudi, da se je v Črnovicah konstituiral bukovinski nemški narodni svet, ki mu pripadajo nemški svobodomislenci in krščanski socialci.

Boji v Albaniji.

Položaj v Albaniji se vedno poslabšuje. Vlada je pozvala pod orožje vojaški dolžnosti podvržene kristjane, a odzval se ni nihče. Vali grozi, da proglasi oblegovalno stanje. Albanci se vedno bolj izseljujejo v Črno goro. Pobegli albanski agitator Ivanaj beg izjavlja, da v Albaniji tli žrjavica pod pepelom. Mladoturki niso uvedli prostosti, kakor so obetali, marveč najhujše nasilstvo. Mladoturki so poddržava Avstrije in Nemčije, dasi se krči avstrijski vpliv. Italije ni vredno omenjati, ker je prepustila konsulta po Tittonijevem odstopu Albance njih usodi, ker niti ne slutiti, da jamči zgolj avtonomija Albanije za mir na Balkanu. O bojih na Balkanu se poroča: V okolici Santi Quaranta so se spopadli grški vstaši s turškimi vojaki. Ubiti so bili 4 Grki, en turški vojak, dva turška vojaka sta bila ranjena. Med Kazana in Kajalarjem so zajeli vstaši turški vojaški oddelek. Turki so izgubili poveljnika in enega vojaka. Vstaši niso imeli izgub.

Ali imate „Zlato dobo“?

Ravnokar je izšla prva številka t. l.

z zelo zanimivo vsebino: 1. Kaj bomo pili, bziroma kaj bomo jedli? [a] doma, b(v gostih, c) v gostilni. — 2. Čujte! Brezalkoholna gostilna v Ljubljani (se odpre meseca svečana). — 3. »Napičnina« — »postrežnina«. Namestu neumne po nemškem skovane »napičnine«, po kateri bi se moralo vse zapiti, kar se

zorstvom učiteljevim ne samo z ozirom na telesno, ampak tudi duševno svoje zdravje. Tako bi bila z minimalnimi sredstvi oskrbljena naša deca do časa, ko je šole prosta in vstopa v življenje.

Mlade matere bi polagoma pridobile zaupanje v deželno ustanovo in bi prišle vse v porodnišnico, videč, da je zanje in za njihove otroke dobro skrbnjeno, ne bi se pa potikale po različnih beznicah in propadle s svojimi otroci vred duševno in telesno, ker se jih še oslabele in za delo nezmožne sedaj odstrani iz porodnišnice, oziroma morajo služiti za se in svojčke s težkim delom kruha.

Z uveljavljenjem take institucije stekli bi si odločilni možje nevenljivih zaslug za potomstvo in bodočnost narodovo, ker bi rešili s tem sto in sto dojenčkov žalostnega pogina, strašnih muk, prekokanih in preječanih nočij. Zavest pa, da so iz teh poginu zapisanih bitij postali krepki, zdravi udje človeške družbe, up in dika naroda, ta je najmanj toliko vredna kakor v številkah izračunani dobiček in prirastek na narodnem kapitalu.

Čas bi bil, da bi se prežalostne sedanje razmere sanirale, ker se dá to z lahkoto, in da bi se človeška družba otrčala tako po vsej pravici in brk zalučanega ji očitjanja, vedoma z brezbriznostjo podpirati morete lastnih svojih otrok, ker njihovega lornega jecanja čuti nočeto.

Dr. X.



Oh, sej sm vedu, de u tku pršlu! Sej brez mene na morja nč upraut! Zdej, ke jm že voda u grl teče, sa pa prletel h men, de b jm pumagu ldi šet. Pa ne tiste ldi, sa rekl, ke se duma držeja; ampak pu štarjih in kavarnah jh u treba prešet in za tega šteunga kumesarja se nam zdš ti ta narbl prpaun, sa rekl.

Jest, ke sm sprevidu, de sa res u velik zadreg in s res na morja drgač pumagat, če jm jest na pumuč na prskočm, sm iz usmilejna prezeu štetje ldi pu štarjih in kavarnah in sm tud res začeu.

Mal narodn je ta štetje, ke punavad kerga sm u uštari naletu in ga tou pupisat, že ni več vedu kuku se

piše, ki je rojen, ja, nahter še clu ni vedu, če je biu sploh kerkat rojen, in kulk kukuš ma doma. Če sm ga pa prašu, ker jezek punavad guvari, m je začeu pa u ush jezikeh klufat.

Taka se m, je gudila, ke sm pršou u štarija h Zupan, ker sa mel glih Bergant, puhpintar Breskvar, dohtar Laurenčič in pa placrešpehtar in shod. Velik jh tku ni blu tam za pupisat in še te, ke sa bli, že skorj nubedn ni več vedu kuku se piše, še mn pa, ki je duma. Tu je še edin dobr pr te reč, de jest te ldi že skorj use puznam in jh zatu lohka tku pupišem, kokr sa res, še tud tekat, ke se nahajaja že u takmu pulužaj, de se jm jezek upleta, kokr krau rep, kedr sa muhe sitne.

Puhpintar Breskvar m je delu na tem shode še ta narveč prglauce. Vs moj marter je biu zastojn. Nej sm ga že prašu, kar sm ga tou, on je zmeri ke naprej gudrnou ud enga klajstra in pa menistra. In ke sm ga nazadno prašu kar naraunast, če ni tud puhpintar; se je zaderu nad nama, ket kašn hribuc: »puhpintar sm jest sam tekat, kedr se men pulub!«

Ke sm sprevidu, de iz Breskvarjam na um nekamer naprej pršou, ubrnu sm se na gerspuda placrešpehtarja. Pa tud pr gerspude placrešpehtarji sm slab naletu. Neki je še pugudrnou, pa iz tega gudrnajna nism družga vn spravu, kokr neki ket suhe češpie, pumaranče in pa argentinsk mesu, use ta druh je jezek tku pu usih zvalu, de ni blu nekumer pudobn.

Iz usega tega sm sprevidu, de ludsk štetje pu štarjih na gre tku gladku, kokr b s eden mislu. Ampak, ke sm že spreju ta reč, ja morm tud vn spelat. Ubrnu sem se zatu na enga, ke je sedou pr peč tih in zamišljen in zdej pa zdej s je iz šnajetih nam uči mncou. Tala je videt še nekam trezen in tudi še precej pametn; ta m u vedu svetvat, kuku b biu ta nar bulš ludsk štetje naprej pelat.

»A sa leberalci na ush sojeh shodeh tku natrkan, kokr sa dons?« sm ga prašu prjazn in mu iz mojga glaža pt punodu.

»Kaj še!« zamrmrou je kokr sam zase in zvrnu moj vin u gri, kokr de b juda u pekou vrgu. »Le pridte u nedela u »Mestn dum« na leberaln shod leberalne »Glaune pusujilnce«, pa ute vidl, kuku uma trezn.«

»A u tam prložnast, de jh um pupisu?«

»Sej vam še dost pupisvat nau treba, ke sma že usi pupisan.«

»Tu je pa dobr.«

»Uruga je dobr! A na vidte, kuku se jest že naprej grimam, ke sm tud tam pupisan? Ute že vidl, kuku je dobr; le pridte pugledat!«

»Um pa pršou,« sm reku, se mu lepu zahvalu in udšou lepu tih skus urata, glih ke se je edn ud zburuvavcu pud miza prebrnu in tku tud drugm pukazu pot za saba. — — —

Precej pozn je že blu, ke sm pršou du flečkajnerskega trga. Cela pot nism sreču nubenga čluveka, sam en pulcaj

dobi v dar, naj se rabi »postrežnina«, ker se taki darovi dajejo za postrežbo; za kaj naj se pa porabijo, to je obdarjenca stvar. Pametno! — 4. Protialkoholni shod duhovnikov. I. del: Kako naj dela katehet v šoli pri otrocih. — 5. Dopolnilo naše statistike. Izkazuje blizu 2000 abstinentov. — 6. Na adresu »Zore«. Odkrita beseda našim dijakom. — 7. Naš plakat. Prinaša veselo novico in srečno rešitev vprašanja: Kako priti v okoliščini draginji? — 8. Tudi na Notranjskem se grdo popiva. — 9. Slovestvo: »Mladeničem«, škofova knjižica, ki posvečuje celih 24 strani protialkoholnemu vprašanju. — 10. Raznoterosti. Med drugimi je notica: **Gospod kaplan Kopitar** v Kočevju, ki se bori kot junak z nemškim vandalizmom, je navdušen abstinent. Mi smo veseli, da ga smemo šteti med svoje. Take neupogljive značaje ustvarja abstinenca. Zivijo Kopitar!

Pomenljivo in vsega uvaževanja vredno je, kar piše »Zlata Doba« na **adresu naših dijakov**: Če bomo Slovenci pili naprej kakor doslej, se ne bomo nikamor daleč premaknili, če se tudi marsikaj poskuša med nami. Delo se nam bo sproti podiralo kakor človeku, ki spi v goro, pa mu stopinja vedno drči nazaj. Marsikaj tega, kar se dela, je le krparija v primeri z našim delom. Ljubezen, ki nič ne žrtvuje, nikdar ni velika. In če ne bo naš narod imel rodoljubov, ki bi bili zmožni njemu na ljubo kaplji vina se odreči, bo ostal suženj — suženj alkohola, pa tudi suženj tujih narodov, suženj močnejših in bogatejših, ki ga bodo vedno bolj tlačili k tlom in na razvalinah naše sreče bodo pozidali svoje domove... Če bi naša inteligentna mladina za resno vzela v roke boj zoper alkoholizem v našem narodu, bi storila nekaj velikega, epohalnega. In zgodovina bi poročala: V tistih dnevih sile je porodila Slovenija sinove, ki so pozabili sebe, ki so si odtrgali od svojih ust, da so oteli njo, svojo mater, in njene otroke, svoje brate, ljudstvo slovensko...

Protialkoholno vprašanje je danes tako aktualno in moderno, da lahko rečemo: Kdor nima in ne here protialkoholnega glasila, ki je za Slovence »Zlata Doba«, ta je nazadnik. Naroča se pri »Upravništvu v Ljubljani« (Alojzisce) in stane 3 krome.

Dnevne novice.

† **Televizijski odbor** Vseslovenske ljudske stranke je izšel včeraj zvečer s svojimi političnimi položaji in se je osredotočil na razpustitev političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem. O tem načrtovanem nasilstvu je poročal g. dr. Brejca ter je vladalo nad tem neuvencim nasilstvom koroške koroške vlade največje ogorčenje. Sklenilo se je pozvati Slovenski klub v državno zboru, da stori v tej zadevi skrajne korake.

† **Soc. zavarovalni pododsek**, je izvršil včeraj dvadnevno razpravo o ločitvi samostojnih in nesamostojnih ter industrielnih in kmetijskih zavarovalnic. Predlog dr. Lichta in Elderscha za ločitev je bil z veliko večino odklonjen. Prihodnja seja se naznani pisanimi potom.

je stavu u enmo kot na flečkajnarškmno trgu, šteu je drubiž u rok, zraun pa neki rentau, de mu je gespud Lautar nakazu ena nagrada, gespud Trdina mu ja je pa puluvica puštrihu in de je zdej use skp ena figa in de še za biks na u zadost.

Jest sm stopu hitr naprej, in tku sm naletu na most na mojga starga prjatla Bolčuga Pepeta, ke je slonu na ugraj in gledu dol u vuda, kokr de b mu kri iz nusa tekla.

»Kua se jm je pa zgudl, de sa tku u vuda zavervan? Al jm je kašn bankuc not padu?« sm prašu Bolčuga gspuda in ga pu hrhte puteplou.

»Uh, zdihnu je Bolču gspud. »Če b m šou sam en bankuc pu vod, b še besede na črhnu. Use m je šlu pu vod; prou use, kar sm mou in kar nism mou.«

»Kdaj pa, gspud Bolču Pepe? Če še ni douh, še lohka ujamema! Sej je tamla dol en rešim čoun prklenen!«

»Uh, prjatu, Pepe! Zdej še le vidm, de maš dohr srce! Al ni ga rešiuuga čouna, de b mogu men pumagat. Tud če b ta nar več domfar, kar jh je na svet, puslat moje bankuce luvit, nč na uprauja!«

»Tu je pa čudn! Kaj pa če b pisal u Pola pu enga tauharja?«

»Pepe! Kasa »Glaune pusujilnce« je tku globoka, de tud ta nar bulš tauhar tega in unga sveta na pride tku globok, de b velik vn pruleku!«

»Aha! Zdej še le zastopm! A sa tud uni kej zraun przadet?«

† **Preganjani Tevtoni.** »Grazer Tagblatt« se grozno huduje, ker je deželni odbor odklonil prošnjo filijalke c. kr. Kmetijske družbe v Kočevju za podporo in hoče z vpitjem svetu dokazati, kako so Nemci na Kranjskem zatirani. Ker je poročilo tega odpadniškega glasila napačno, naj sledi tu stvarno poročilo. Grof Barbo je predlagal filijalki Kmetijske družbe v Kočevju 1000 kron podpore. Dr. Lampe je pa izjavil, da je proti temu predlogu iz sledečih razlogov: Kmetijske podružnice se ne podpirajo direktno od dežele, ampak Kmetijske družba. Za kočevsko podružnico narediti izjemo, ne gre. Kočevsarij itak več dobe kot drugi, in kočevska filijalka je podprta zlasti od »Südmärke«, v katere smislu dela. Kake sardove rodi to delo, smo vfdeli ravnokar na Kočevskem. Reklo bi se olje na ogenj vlivati in zalagati bojni fond za politično nacionalna hujskanja, ako bi deželni odbor kak vinar dal temu društvu. Društva, ki imajo narodnogospodarsko firmo, v resnici pa so politična, se sploh ne smejo podpirati. Nato je bil predlog odklonjen. — Zdaj pa tulijo. Bo že »Südmärke« pomagala!

† **Politiki, da jim ni para.** Včerajšnji »Narod« piše v uvodnem članku: »Glasovi, ki prihajajo danes iz Češkega, pričajo o tem, da je ideja o kateri je vendar še marsikdo upal, da tli pod pepelom v decembru zgorelega ognja, pokopana in da »Slovanske Enote« ni več. To dejstvo je omen za bližnji razvoj dosedaj opozicijske slovenske taktike. Na severu in na jugu se je proglasilo načelo proste roke in novo ministrstvo bo imelo v tork pred seboj parlament, katerega dosedanja opozicija ne pomenja zanj nikake nevarnosti več. Akoravno je Bienenrthov kabinet št. III če mogoče še reakcionarnejši, še nezmožnejši in pritisku Nemcev še bolj podvržen kakor št. II., bo gladko rešil »državne nujnosti« in Slovani v parlamentu, razbiti in raztreseni na svoje mnogoštevilne frakcije bodo zopet proti sebi samim podpirali v upanju na »boljše čase« vlado, ki je zasnovana proti njim in pod katere zaščito se ravnokar teptajo pravice slovenskih manjšin in malih slovanskih narodov od njenih uradnikov! Slika, ki nam jo nudi bodočnost, ni razveseljiva in kaže, da se Slovani niso še ničesar naučili. Morda je ravno v tem trenutku dobro konstatirati, da teh razmer niso v toliko kmvi Jugoslovani, kakor Čehi.« — Tako piše tisti »Narod«, ki je ves čas, ko je obstojala »Slov. Enota«, zdaj zoper njo roval, zdaj dolžil slovenske poslance, da so oni krivi, če bo razpadla, zdaj z največjo slastjo objavljaj članke profesorja Masaryka, naj se »Slovanska Enota« razbije in naj Čehi nastopijo pot samostojne, od Slovencev neodvisne politike! Zdej pa dolži Čeha, da so povzročili razpad »Enote«, o kateri so tudi liberalci upali, da še tli pod pepelom! — Res, vse je bankerot pri liberalcih, tudi njihova pamet.

† **Gliha vkup štriha.** O ločitvi zakona Ivana Hribarja pravi »Slovenski Gospodar«: »Ivan Hribar je član kluba, kateremu načeluje dvorni svetnik dr. Ploj, ki tudi živi ločen od svoje žene. »Gliha vkup štriha.« — Pristavljamo: Ker so vsi, ki so izmed slovenskih poslancev ločeni, v Plojevem klu-

»I, sevede! Usi sioa przadet, k sma u deželnem zборе štinkbombe metal. Zdej še le smrdi! Prehitr se je »Narod« zarad puloma na Koroškem veselju. Preduviču Elija je tud przadet in še ena cela rajsa drugeh, ke sma bli u udbo-re.«

»Jemene, jemene! Tu je pa res narodn! In kuku sm se jest soje čase jeziju in kuku se m je fržmagal, de sa Preduviča u udbor vulil, ke še dobr pisat na zna; mene pa ne, ke b biu med udbornkm »Glaune pusujilnce« prau učenak. No, zdej vidm, de ma Buh mene še rad, de me varje take nasreče. Zdela b znou še moj bk jt prlafur!«

»Kua bk! Moj kujnički in gumiradlar, tega je škoda in Preduvičuga bramčka, ke ga je takat jahu pu mest, ke je gspud Hribar zmagu. Viš, tega je škoda, ke sa tku rekoč zguduvinškega pumena!«

»Ja, kdaj se u pa tu pukazal, de je res use voda uzela?«

»U nedela mama pusvetvajne, al shod u »Mestnmo dome«. Tekat uma vidl še le prou natank, kuku sma na subern.«

»Um pa še jest pršou mal pugledat. Sej sm se že tku namenu pridet zavle ludskega štetja vole. Tok pa na svidejne!«

»Na svidejne!« In naslonu se je spet na tista ugraja in zdehvu, de se je šlišu negau zdehvajne notr na Pulane du Juhanesbirta. — —

U nedela dupoune ja mahnem tku iz protokolam za ludsč štetje pudpaiz-

bu, se bo ta klub odslej imenoval »Klub der katholisch Geschiedenen« ter je ta klub, kakor čujemo, že stopil v dotiko z društvom »Für die katholisch Geschiedenen«.

† **S časom vse na dan pride.** »Reichspost« 13. t. m. piše v polemiki z nemškimi liberalci in radikali o bivših in sedanjih ministrih tudi sledeče: »Bilinski je bil odkrit prijatelj Nemcev« in: »Wrba je bil premeten zaščitnik nemških radikalcev«. — Preje so gospodje vedno trdili, da je Bienenrthov kabinet objektivni, zdaj pa taisti ljudje pišejo, kako so ti ministri očito podpirali Nemce. Zdej tudi razumemo, zakaj gospod Wrba ni ničesar storil nasproti kršenju postav od strani koroške železniške uprave, z Bilinskim »okritim prijateljem Nemcev«, pa sta bila v prav debelem prijateljstvu sedanji gospod Senatspräsident Friderik Ploj in sedanji agent za premog Ivan Hribar. Deteljica, da si lepše misliti ni mogoče.

† **C. kr. koroški deželni predsednik baron Hein** je menda mislil, ko je razpustil Politično društvo za koroške Slovence, da je imenitno zadel, pa je ustrelil le kapitalnega kozla. Do je mož imel le ta namen, da prepereči zasebno ljudsko štetje, dokazuje tudi to, da je dal takoj brzojaviti vsem glavarstvom in občinam, da je društvo razpuščeno in se ima onemogočiti vsako njegovo eventualno nadaljevanje. Vsled tega hodijo zdaj okoli orožniki in iščejo slovensko politično društvo, oziroma take ljudi, ki se hočejo vpisovati za Slovence. To je pa vendar enkrat uspeh: Slovence, ki jih dozdej niso mogli na Koroškem nikoli najti, oziroma so jih imeli za umirajoče, zdaj iščejo, torej jih je vendar še nekaj in živi so tudi še, pa tudi nevarni, če ne, ne bi jih iskali orožniki... Noben človek na celem svetu ni še Političnemu društvu za koroške Slovence storil take usluge, kakor modri baron Hein s svojim najnevejšim kozlom; reklama, ki jo dela zanj, je tolika, da gospod baron zasluži, da ga društvo, ko bo oživljeno, precej v prvi seji imenuje za častnega člana. To temelj, ker svojega pravega namena ni dosegel, o čemer se bomogel kmalu prepričati, dosegal pa je, da so se še tisti zdramili, ki so dozdej bili bolj v rezervi. Gospod baron! Leta 1900 se je zatajilo 30.000 Slovencev, letos pa je bilo dogovorjeno jih 30.000 + 10.000, torej 40.000 požreli, ostali bi se bili »asimilirali«, toda to, bodite prepričani, se vam ni posrečilo; Slovenci se zbujaajo, umirajo je v Vaših aktih. Na svidenje, gospod baron, medtem pa vam voščimo dober tek!

† **Zaupnik in ustanovni član »Družbe sv. Cirila in Metoda«** v »Narodu« proslavljeni župan v Prevaljah na Koroškem Pristov, deluje pri ljudskem štetju z vso vnemo za Nemce. Taki so liberalni slovenski značaji, katere priporočamo v primerno proslavo ribniškemu Sokolu. Ker se je te dni veliko pisalo o »preobračanju v grobeh«, se tudi nam zdi, da bi se marsikateri mecen Družbe sv. Cirila in Metoda v grobu obrnil, ako bi prav poznal take družbinske junake.

† **Koroškega knezoškofa dr. Kaltnerja** so nemški listi še nedavno proglasili za »trudnega«, zdaj pa celo ofi-

duha u sojmo galagvant u »Mest dum« še mejčkn preh, predn se je mou zburvajne začet. Scer sm mislu: leberaln shodi sa tku punavad prazn in um lohka soj štetje še desetkrat upravo. Pa neki m je zmeri rekl: »Fant hit, dons se na uja utrobi vezal na tem shode, kokr punavad, ampak reč je resna in ne sam u srce, ampak tud u varžet glubok segajoča. Če pa enkat ena reč leberalcem u varžet sega, tekak pa leberalci nč na udlašaja. In nism se motu! Kumi prsupiham na štege, že slišem zdihvajne in škripajne z zobmi, ukul mene pa use u zelejnj in fancah, kokor na kmečk vohcet. »Fant, zmotu s se!« sm s mislu. »Ta dekuracija ni primerna za tak shod. Če b prazne mošne vesele naukul, nej s uja že kakršne farbe kul, b že šlu; al fance, fance — —, tu je pa, kokor de b se tli iz ldi norca delat.« In žo sm se tou ubrnt, kar me putegne Bolču gspud za rukau:

»Kam pa, kam, Pepe? A na greš not, de še tebe mal uskubja?«

»Ja, kaj sm prou pršou? A se gre tle res za tiste bankuce, ke sa šli pu vod? Za kua pa pol tela fance? Kua pa te fance in zelejne pumen?«

»U bulš štimenga sa nas tli spraut iz nim! Pa kua štimnga nuca tle. Ja, če b mou jest še tistga mojga psa, sej s ga puznou, ke je dougove žeru, b se že člouk putulažu. Al ta ps m je krepnu, ke se je enkrat dougu preubjedu.«

»O, pol pa z Bugam! Če je tku, pa neče bt zraun

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

čozni »Fremdenblatt« piše, da bo odstopil, ker sanacija nemške Centralne ne napreduje in ker mu nasprotuje slovenska duhovščina. »Kärntner Tagblatt«, glasilo koroških krščanskih socialcev pa izjavlja, da temu ni tako in da knezoškof niti najmanj ne misli na to, da bi odstopil.

† **Nasilstva koroške vlade** objavlja tudi koroški krščansko socialni »Kärntner Tagblatt« in pravi, da oblast na to mora dati pojasnila.

† **V meščansko korporacijo v Kamniku** so liberalci izvolili odlične gozdarske kapacitete: advokata Krauta, trgovca Koschierja in Kemperleta, Meniščka iz Palovč in nad 80 let starega Potokarja. Vprašanje je upravičeno, kdor te gospode pozna, ločijo li smreko od jelke? Razven tega so liberalci izvolili tri hude lovce. Seveda bi ne bilo zanje napačno, ko bi hodili v Bistrico lovit in služili si hkrati dijete na račun korporacije. Kako so pa kamniški liberalci pri tej volitvi postopali, na to se bomo pa še vrnili prihodnji teden.

† **630 milijonov kron** znaša premoženje katoliške Cerkve v Avstriji; všteto je v to vsoto seveda vse, kar posedujejo cerkve, škofovski sedeži, kapitliji in samostani v zemljiščih in naloženih kapitalih. Na eno cerkveno osebo ne pridejo na dan niti 2 K, pa še to ne, ker vzdržuje cerkev sila veliko šolskih in bolniških zavodov, naprav za reveže, ustanove itd. Od cerkvenega premoženja duhovščina niti živeti ne bi mogla. Nasprotno pa znaša premoženje samo dunajskega barona Alberta Rothschilda 11.116.594.672 K, po štiri odstotke nese na dan 1.200.000 K! In vendar se liberalci in soc. demokrati zaganjajo samo v pošteno premoženje cerkve, judovskih milijard pa ne vidijo! To bi bil kapital za našega »kapucinarja« dr. Trillerja!

† **Naša izobraževalna društva** opozarjamo, da ima »Slovenska Straža« na razpolago lepo število skioptičnih serij ter jih proti mali odškodnini razposljuje. Društva, ki žele naročiti skioptikon, naj se obrnejo za pojasnila na »Slovensko Stražo«, ki jim preskrbi tudi vse potrebne knjige o skioptikonu.

† **300.000 Hrvatov** prebiva na Ogrskem, imajo pa eno samo šolo, vse druge so propadle. Pač pa ima 200.000 Mažarov na Hrvaškem 70 šol. Na to se jezi »Hrvatski Pokret«, češ, da ni nihče poskrbel, da bi ogrski Hrvatje dobili za to primerne kompenzacije na šolskem polju, ne pomisi pa, da bi bila morala to storiti tista toli proslavljena hrvaška koalicija, ki jo »Pokret« najbolj povzdiguje. Toda ljudje, ki v Budimpešti podajajo v zboru v imenu hrvaškega naroda mažarske izjave, niso vstanu skrbeti za hrvaške šole na Ogrskem.

† **Glede ljudskega štetja** je novi minister za notranje zadeve grof Wickenburg poslancu Tomašku obljubil, da bo vse slučaje zoper katere se imajo Čehi glede ljudskega štetja na Dunaju pritožiti, preiskal in je poslancu prosil, naj njemu samemu vse konkretne slučaje naznani. — Tudi slovenski poslanci bodo vse konkretne slučaje nečuvnega zakonolomstva kakor se vrši zlasti na Koroškem in na Spodnjem Štajerskem, naznanili oblastem do ministra samega, javnost bo pa kmalu natančno izvedela, za koliko duš so nas izkušali ogoljufati. Ljudsko štetje Avstriji je sploh tako kompromitirano da mu noben človek v cel' Evropi nič ne verjame. Za to naj se vlada zahvali svojim organom.

† **Imenovan** je za upravitelja drž. odvetništva v Zagrebu g. dr. Milan Marković. G. dr. Marković je svak velepodjetnika g. Josipa Lončarića.

† **V poljske šolske namene v Ukrajini** je zapustil Maurycy Kożuchowski iz Kiewa 300.000 rubljev.

† **Kako na Češkem in kako na Koroškem.** C. kr. namestništvo v Pragi je izdalo okrožnico na vsa okrajna glavarstva, v kateri opozarja na nepostavnosti, ki se na Severnem Češkem gode nasproti češkim manjšinam, zlasti na to, kako občine citirajo k sebi ljudi, potvarjajo rubriko občevalnega jezika z različnimi sredstvi: grožnjami, napačnimi formulirji in napovedovanjem kazni. Namestništvo opozarja, da je glede kazni le politična oblast kompetentna in glavarstva opominja, da imajo reklamacije zoper štetje takoj v pretres vzeti in rešiti. — Tako na Češkem, na Koroškem pa je c. kr. vlada, ko so Slovenci potom političnega društva reklamacije vlagali, društvo razpustila! Ampak »Slavisches Tagblatt« ima prav, ko piše, da se Slovani nimamo preveč razburjati, saj vsa Evropa ve, kako se v Avstriji šteje, taka našlja so pa znamenje propadanja nemške hegemonije.

— **Deželni kmetijski tečaj.** Dne 22. in 23. januarja 1911 sta kmetijska te-

čaja v Vavti vasi in v Žužemberku. — Spored: 1. V Vavti vasi: 22. januarja dopoldne po 10. sveti maši: Umetna gnojila itd., predava g. ravnatelj Rohrman. — Popoldne prva ura: O gospodarskih zadrukah, predava g. dr. Pogačnik, deželni zadrugi komisar; druga ura: Živinoreja, predava g. Planinšek, strokovni učitelj. — 23. januarja dopoldne: Vinarstvo, predava g. Skalič, c. kr. vinarški nadzornik. — Popoldne: Sadjarstvo, predava g. Zdolšek, strokovni učitelj. — 2. V Žužemberku: 22. januarja popoldne prva ura: Vinarstvo, predava g. Skalič, c. kr. vinarški nadzornik; druga ura: Sadjarstvo, predava g. Zgolšek, strokovni učitelj. — 23. januarja dopoldne prva ura: Umetna gnojila, predava g. Rohrman, ravnatelj deželne kmetijske šole; druga ura: O gospodarskih zadrukah, predava g. dr. Pogačnik, deželni zadrugi komisar; popoldne: Živinoreja, predava g. Planinšek, strokovni učitelj.

— **Brezje.** V nedeljo, dne 8. januarja, se je vršil ob lepi udeležbi tretji občni zbor tukajšnjega izobraževalnega društva. Uvodoma izvaja društveni voditelj p. Henrik sledeče: V sedanjem času je izobraževalno društvo velikega pomena. Visoko nalogo, ki si jo stavi nasproti svojim članom, vestno izpolnjuje. Ne goji samo ene plat človeške narave, marveč gleda na to, da se ves organizem enakomerno vzgaja; bistri se um, zlahka se srce in krepi se telo. V to pa vsa sredstva, ki so mu dana na razpolago, uporablja. Ima svojo knjižnico, čitalnico, predavanja, ima lepo petje, godbo, predstave, ima telovadni odsek. In kar se je dosedaj storilo, to hoče naše društvo tudi v bodoče delati za splošni blagor svojih udov, svoje okolice. Nato poda g. blagajnik Fr. Škofic letni račun; v njem izkazuje 1098 K 29 h dohodkov, 1062 K 53 h pa stroškov. Za njegovo pravcato požrtvovalnost se mu izreče toplja zahvala. Po običajnih formalnostih se preide k volitvi odbora. Odbor pa se je konstituiral tako-le: Mirko Finžgar, predsednik; Ivan Bolé, podpredsednik; Anton Gabrijelčič, tajnik; p. Henrik Damiš, tajnikov namestnik; Franc Škofic, blagajnik; Anton Frelih, blagajnikov namestnik; Ivan Rozman, knjižničar. Za računsko pregledovalca sta bila zopet izvoljena: Franc Potočnik in Jože Tavčar. — Isti dan je imel svoj občni zbor tudi telovadni odsek. O njem poroča »Mladost«.

— **Za župnega upravitelja** v Čepovanu na Goriškem je imenovan č. gospod Valentin Pirc, vikar na Oblokah.

— **Sneg in burja na Krasu.** Sneg je zapadel v Štjaku, v Štanjelu pa brije huda burja.

— **Iz mlinarskih krogov.** Poroča se nam, da je stara tvrdka P. Majdič v Jaršah pri Mengšu svoj mlin popolnoma preuredila, kar je bilo spojeno z velikimi stroški. Najmodernejši stroji, kateri odgovarjajo v polni meri današnjim velikim zahtevam mlinarske tehnike, omogočujejo tej najstarejši tvrdki mlinarske industrije na Kranjskem, da obdrže njeni proizvodi tudi v nadalje dobro ime in da zamorejo uspešno tekmovali z izdelki najboljših ogrskih, kakor tudi domačih mlinov. Rekonstrukcija je izvršila svetovno znana tvrdka Amme, Giesecke & Konegen v Brunšviku.

— **Kat. slov. izobraževalno društvo Podbrdo** (Goriško) ima dne 2. svečana t. l. ob 3. uri popoldne v društveni sobi svoj redni letni 4. občni zbor s sledečim vsposredom: Poročila tajnika, blagajnika, odobritev računa za leto 1910. ter volitev novega odbora. Obenem tudi društvo naznanja, da priredi veselico dne 19. svečana ob 5. uri popoldne z imenitno zabavo. Program se pravčasno objavi. — Odbor.

— **Semenj v Kandiji.** Prihodnji četrtek, dne 19. t. m., bo v Kandiji semenj za goved, konje, prašiče in drugo blago. Gospodarska zveza bo kupovala lepo goved za klanje, na kar se živinorejci s tem opozarjajo.

— **Za častnega občana** je imenoval občinski zastop v Dednem dolu svojega župana g. Mihaela Mahena, povodom njegovega 25letnega, nepretrganega županovanja. Obenem mu je poklonil izvanredno krasno diplomu, delo »Kat. tiskarne«. Naše najiskrenejšje čestitke g. županu ob tako redkem jubileju!

— **Pet ribičev** iz Chioggije pri Benetkah je 10. t. m. utonilo ponoči, ko so z ladjo »Teresa« (11 ton) hoteli ribariti ob lošinskem otoku. Burja je ladjo prevrnila, moštvo pa je po obupnem boju utonilo.

— **Poštne vesti.** Frančišek Kenk, c. kr. poštni oskrbnik v Mürzzuschlagu je imenovan za c. kr. poštnega nadoskrbnika.

— **Važno za izseljence v Ameriko.** Že zadnjič smo opozorili, da so v Ameriki jako slabe delavske razmere in da

se zaslužek skoraj dobiti ne more. Zato je izdal naselniški komisar novo opostrjeno določbo, po kateri mora imeti vsak izseljenec, ki izstopi na Ellis Island, seboj v gotovini denarja 25 dolarjev ali 125 K. Ta denar mora pokazati v gotovini komisiji in ne bo več zadoščalo, da bi izseljenec po denar pisal ali brzojavil. Tudi ne bo veljalo, da bi kdo drugi denar zanj založil. Kdor pride tedaj brez teh denarnih sredstev, bo brezobzirno vrnjen. Kdor hoče od sedaj naprej potovati v Ameriko, ta potemtakem plača vožnino in imeti mora toliko denarja seboj, da mu ob izstopu z ladje ostane 25 dolarjev ali 125 kron. — Rafaelova družba.

— **Ponarejevalci denarja v Zagrebu,** Josip Kralj ml., Stefan Janeš, Josip Kralj star. in Julka Krnjeta so bili te dni obsojeni: prva dva na dve leti ječe, slednja na tri leta oziroma šest mesecev.

— **Kopniški stotnik v Trstu.** V Trstu je prišel 19letni fakir Peter Camarelli meseca marca preteklo leto k delavcu Antonu Bolčiču, ki je precej star in je stanoval v isti hiši, ter se mu je predstavil kot komisar in aretoval zaradi nedovoljenega izvrševanja obrti, namreč oddajanja prenočišč. Gospod »komisar« je nato brzkone nekoliko slabomnega starca zvezal s hlačnim pasom ter ga pustil šele pri miru, ko mu je je dal ta 3 K 20 h v denarju. Camarelli je pred sodiščem zagotavljal, da se je samo v pijanosti šalil ter ni prejel nobenega denarja. Pri prvi razpravi je bil obsojen na dva dni zapore, a je to razsodbo višje sodišče vsled pritožbe državnega pravdnika razveljavilo. Pri drugi razpravi je bil obtoženec obsojen na en mesec težke ječe.

— **Zvest pes.** V Virovitici se je nekdo ondotnih meščanov tako nalezal alkoholnih dobrot, da so mu noge na poti domov odpovedale. Zgrudil se je ob nekem drevesu na tla, pes pa, ki ga je spremljal, se je vsedel poleg njega ter mu postavil prve noge na prsa. Gospodar je večkrat poskušal vstati, toda glava je bila pretežka. Pes pa se je vsakokrat odmaknil ter se potem zopet z nogami uprl nanj. Ko se je gospodar uveril, da so vsi poizkusi zaman, se je vlegel, a pes se je vlegel nanj, da ga je grel. Medtem so došli policaji, da pomagajo omaganemu človeku na noge, a pes jih ni pustil blizu. Lajal je in lajal, da se je razlegalo po vsej ulici. Le s težavo so drugi ljudje zvalili psa s kruhom do prve hiše, kjer so ga zaprli v vežo. Nato so redarji spravili vinskega brata v zapor, ker je stanoval predaleč. Ko so psa izpustili, se je ta zopet spomnil svojega gospodarja ter je pričel lajati. Skočil je k mestu, kjer je ležal gospodar, vse ovohal, a ni ga našel. Nato je odtekel po ulicah, da bi poiskal gospodarja. Res zvest pes! Kdo je imel več pameti, gospodar ali pes?

Tisoč kron

je poslala »Slovenski Straži« Kolinska tovarna. Naprej z agitacijo za kolinsko kavino primes v korist obmejnih Slovencev, ki je pristna le, ako ima pečatnik »Slovenske Straže«. Čim več se bo prodalo take kavine primese, večji bo dohodek »Slovenske Straže«. Vsi pomagajte, vsi sodelujte!

Štajerske novice.

— **Štajersko namestništvo.** Zadnji čas je bilo v graških in dunajskih časnikih dan za dnevom čitati novice, da se bo izvršila v štajerskem namestništvu izprememba na najvišjem mestu, namreč da bo Clary šel. Nazadnje je grof Clary sam naredil konec vsem tem govoricam o demisiji in jih v graških listih odločno dementiral. Zanimivo je ozadje, v katerem so se te govorice rodile. Na mesto štajerskega namestnika preži namestniški podpredsednik Hammer-Purgstall in iz kuhinje njegovih najozbilj prijeteljev prihajajo vse one za grofa Claryja strupene vesti. Hammer-Purgstall je pristaš nemškonskonalne stranke in zagrižen nasprotnik Slovencev. Ni še dolgo Claryjev namestnik v deželnem šolskem svetu, a že je dal Slovincem čutiti svojo nemškonskonalno pest. V Dobrno pri Celju se je poslal službenim potom nemškutarski nadučitelj, ker so bili od okrajnega šolskega sveta v Celju predlagani sami Slovenci. Na mesto Ambrožiča v Gradcu je pozval hudega Nemca. Ustanovitev šole na Ciršaku je uspeseval na vse mogoče načine. Dovolil je v Št. Lenartu v Slovenskih goricah nemško šolo proti sklepu krajnega in okrajnega šolskega sveta. Ni torej čudo, da bi nemški nacionalci jako radi imeli Hammerja za šefa v deželi.

— **Terorizem graških števniških organov.** Letošnje ljudsko štetje je že zdaj doseglo višek krivičnosti naših narod-

nih nasprotnikov. Kontrolni organi v Gradcu hočejo na vse pretege izsiliti od Slovencev nemščino za občevalni jezik. Cuius regio, eius religio! To načelo izvajajo dosledno tam, kjer so si upali Slovenci navesti slovenščino za občevalni jezik. Gradec ima le nemščino kot občevalni jezik: tako pritiskajo na Slovence. Uverjeni smo, da letošnje štetje graške Slovence decimira! Služkinje, obrtniki in drugi zavisni ljudje bodo štetji za Nemce. Hišni gospodarji so storili svojo dolžnost, dopolnjujejo jo zdaj še — vladni kontrolni organi! Krivic je nešteto. Ako je uradna statistika iz leta 1900 našela 1430 Slovencev, jih letošnja gotovo ne bo niti 1000! In vendar se je število graških Slovencev tekotom zadnjega desetletja gotovo za četrtino pomnožilo. Ako jih kaže Pfaundlerjeva statistika za leto 1900 nad 16.000 (»Statistische Monatsschrift« 1907), bi lahko pričakovali zdaj 20.000! Radovedni smo, koliko časa bo še fabricirala nemška uradna statistika posili-Nemce! Upamo, da je bilo letošnje leto zadnje v znamenju tevtonskega furorja. Če deset let dokaže delo, da nas niso še pokopali, dasi prebarvali. Krivice in teror nam vzbudi odpornih sil, da se bodo Tevtoni ustrašili svojih nasilnosti. Živi se ne damo še pokopati v dobi, ko gre naša misel trialistična na plan.

— **Zopet zmagaja.** V Ciglencah pri Vurbergu je pri občinskih volitvah dne 12. januarja sijajno zmagala na vsej črti lista kandidatov Slovenske Kmečke Zveze. Nemškutarski Štajercijanci so se sicer trudili v kalnem ribariti, a se jim ni posrečilo. Vrste slovenskih značajnih mož so bile premočne. Slava zavednim našim pristašem!

— **Silno veliko šol** ustanavlja Schulverein na Spodnjem Štajerskem, ena v kraju, ki ima že trirazredno nemško in štirirazredno slovensko šolo! Zdaj se nameravate zopet dve sezidati. Štajerci, sodelujte živahno pri »Slov. Straži«! Sicer pa dvomimo, da se bodo Nemcem tolike žrtve kaj prida izplačale.

— **Gradčani in argentinsko meso.** O tem argentinskem mesu poročajo graški časopisi: Meso so začeli v Gradcu prodajati šele včeraj; do takrat so ga tajali v klavnici na zraku. Konsumentom ne bo to meso dosti cenejše, ako se upoštevajo vse okolščine. Meso je zelo mastno, da celo premastno. V debelih, gostih plasteh teži mast na mesu, mora pa se prodati za ceno mesa. Ta mast in kosti pridejo pri ceni precej v poštev, če ne računamo tudi, da je marsikatera gospodinja čakala po več ur, da je dobila meso. Dunajčani pa so pustili večje plasti masti še prej odstraniti. Argentincem je to pač vseeno, ker morejo mast predelati v tovarnah in jo tako uporabiti. Graški »mestni strokovnjaki« pa naročajo kar tja v dan. To je bilo prvič, in kar je bilo zamujeno, se more pri prihodnji pošiljati popraviti, ako se bo kaj previdnejše ravnalo, kakor je storil nek graški mesar, ki je znal pregovoriti Dunajčane, da so mu odstopili vagon od najdebelejšje masti očiščenega mesa. V dunajski klavnici so dospelo argentinsko meso, ki je trdo zmrzlo, z žago na električno zelo hitro žagali v manjše kose. Tako so skušali zadositi občinstvu, da so že odrezane kose mesa pripravili za drobno prodajo in tako ni bilo pritožb, da ljudje morejo dobiti le večje kose, ne pa tudi manjših. V Gradcu prodajajo argentinsko meso po 1 K 60 h, po 1 K 40 h in 1 K 20 h. Mnogi Gradčani se pritožujejo proti temu, da argentinsko meso dobe tudi gostilničarji, češ, da ga revno ljudstvo potem ne dobi.

— **Ljudsko štetje na Štajerskem** se vrši v obmejnih občinah ter mestih in trgih v znamenju nemške brutalnosti. Nemškutarski komisarji niti ne vprašajo ljudi ob občevalnem jeziku, ampak kar nemškega vpisujejo. Pri tem velikem kompleksu, kot je ljudsko štetje, se niti ne da natanko kontrolirati nesramno početje naših narodnih nasprotnikov. — V Ptujju n. pr. kontrolirajo številne pole od magistrata pooblaščenim nemški buršaki. — V Mariboru hočejo nekateri nemški gospodarji vreči slovenske stranke na ulico, ker so priglasile slovenski občevalni jezik. Magistratni revizorji silno pritiskajo na nevešče slovenske stranke.

— **Pastor Mahnert** rajža in nabira denar po Nemčiji za štajerske odpadnike. Dobil je dopust in je šel v Prusijo zbirat fond za losvonromovske namene. Vlada to njegovo početje mirno gleda in mu še dovoli, da si sme najeti namestnika. Začasno bode opravljal župnijsko službo pri mariborskih protestantih pastor Goschenhoffer iz Radgone.

— **Maribor.** V Mariborski predmestni župniji Matere Milosti je bilo v letu 1910, poročenih 95 parov. Krstov je bilo 263, umrlo pa je 142 oseb. — V stolni župniji je bilo poročenih 83 parov, rojenih 222, umrlo 150 oseb.

— **Ptuj.** Prihodnjo nedeljo, 15. t. m. imajo ptujski stari in novi protestanti svojo »božjo« službo. S posebno vnemo se vabijo k verski prireditvi protestantov uradniki in celo otroci. Duševni oče ptujskega protestantizma je štajercijanski bog — ptujski pek in župan Ornik.

— **Duhovniška izprememba.** Č. gosp. Janez Hauptman, provizor na Pernicah v dekaniji Marenberg, je dobil isto župnijo.

— **Osebnosti.** Dr. Mat. Welza, štajerski rojak, je kot tajnik pri poštini hranilnici povzdignjen v VI. činovni razred. — Florijan Kuharič, župan v Šardinju pri Ormožu je radi vestnega in dolgoletnega županovanja odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono. — Asistent na pošti v Zidanem mostu, Franc Langlbauer je prestavljen v Gradec.

— **Zaroke.** G. Anton Hohnjec, c. kr. učitelj na moški kaznilnici v Mariboru, se je zaročil z gospodično Liniko Ozim iz Ruš pri Mariboru. — Gosp. J. Sel, nadučitelj v Zrečah pri Konjicah, se je zaročil z gospico Minko Pernat iz Št. Lovrenca nad Mariborom.

— **V Jarenini** ima tamošnje katol. slov. politično in gospodarsko društvo v nedeljo, 15. januarja političen shod; govoril bo poslanec Rožkar. Obenem se vrši tudi občni zbor omenjenega društva.

— **Konjiški okraj.** Slov. politično društvo »Straža« v Zrečah pri Konjicah ima v nedeljo, 15. t. m. po rani službi božji občni zbor. Ob tej priliki bodo poročali tudi gg. poslanci. — Isti dan popoldne po večernicah bo shod Kmečke Zveze pri Sv. Jerneju pri Ločah.

— **K samoumoru Ignacija Dostal,** ki se je v Gradcu vlegel pod vlak, poročajo listi: Ignacij Dostal se je v svojih mladih letih goreče zavzemal za poljsko stvar ter se je leta 1863. pridružil poljskim upornikom in se z njimi boril proti Rusom. Bil je ujet in od vojnega sodišča obsojen k smrti. Vsled posredovanja visokih oseb, pa je bil pomiloščen in k pregnanstvu v Sibirijo obsojen. Njegov oče je bil bogat tovarnar usnja v Olomucu, ki je imel živahne trgovske zveze z ruskimi tvrdkami. Ko je zvedel o žalostni usodi svojega sina, je skušal dobiti z njim kako zvezo, kar se mu je tudi posrečilo. Sedaj je nastal tudi načrt za rešitev nesrečnega pregnanca. Oče ni štedil s svojimi bogatimi sredstvi in res se je posrečilo pridobiti nekoga kapitana, da je vzel Ignacija na ladjo. Kljub strogemu nadzorstvu je mladi Dostal ubežal in s pomočjo drznih prijateljev po trudapolni hoji in nevarnem potu dospel v luko, kjer ga je čakala ladja. Prišedši domu je moral takoj k vojakom ter je služil v domačem polku. Njegovo osvobojenje je stalo njegovega očeta premoženje in tovarna je propadla. Zato je Dostal po končani vojaški službi vstopil k orožnikom kot četovodja in postal stražmešter; nazadnje je služil v Mariboru. Kot penzionist je šel k sodniji ter dosegel čin višjega oficijala v IX. razredu. Služil je nad 40 let in stopil v pokoj. Končal je nepričakovano na tako žalosten način.

Jeseniške novice.

— **Pozivljamo** naše ljudi, da vsak slučaj kake nasilnosti pri ljudskem štetju naznanijo »Slov. Straži«, pa naj se že to tiče materinega jezika ali česar koli. Vsaka nasilnost je namreč v tem oziru kaznjiva. Slovenci, ne sramujte se svojega lepega materinega jezika, ampak ga s ponosom priznajte!

— **Ljudsko gibanje.** V preteklem letu je bilo v jeseniški župniji rojenih 238, oklicanih 60 parov, poročenih 29 parov, umrlo pa jih je 131. Če se prav spominjamo, je vsega manj nego lani, samo — smrti več. Posebno po otrocih je krepko mahala. Smo pač potrebni zdravejših stanovanj!

— **Skioptično predavanje o Rimu.** V nedeljo dne 15. t. m. zvečer bo ob pol 8. uri predavanje s skioptikonom o Rimu. Vabimo nanj. Predavanje bo v »Delavskem domu«.

Ljubljanske novice.

— **Ij javno predavanje S. K. S. Z.** Prilagodni terek predava v S. K. S. Z. g. stud. iur. Fr. J. e. ž. Začetek ob pol osmi uri zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Ij Ravnatelj Gerbič »Ljubljani«.** Ravnatelj g. Fran Gerbič je poslal »Ljubljani« naslednje laskavo pismo: »Slavni odbor glasbenega društva »Ljubljana«! Za prireditve slavnostnega koncerta dne 8. t. m., s katerim je blagovolilo slavno glasbeno društvo »Ljubljana« mojo sedemdesetletnico rojstva in moje glasbeno delovanje na tako sijajen in krasno uspešni način obhajati in me počastiti ter za prekrasni,

dragoceni in pomenljivi mi v spom'n podarjeni dar, ne najdem dovolj pravih izrazov, da bi se mogel dostojno zahvaliti za to. Slavnemu odboru tega društva, kakor tudi neumornemu, vstrajnemu in nadarjenemu njegovemu zborovodju gospodu Antonu Svetku, ter vsemu pevskeemu zboru, ki je z vstrajno marljivostjo podpiral pri velikem umetniškem delu svojega spretnega zborovodjo, tako da si je ta večer glasbeno društvo »Ljubljana« osvetlilo svoje lice in doseglo tako krasen umetniški uspeh, ki je porok pravega umetniškega stremjenja in ki obeta za prihodnost krasen razvitik društva in mnogo umetniških uspehov na koncertnih deskah, kličem na kratko: Srčna in iskrena Vam zahvala in hvala za izredno lepo slavnost, katero ste blagovolili prirediti mi v znak svojega priznanja za moje delovanje! Bog Vam plačaj! Meni pa ostane ta večer, ki je bil eden izmed najlepših v mojem življenju, v trajnem, dragem in neizbrisljivem spominu. Dal mi je tudi še novo bodrilo za nadaljno, vstrajno delovanje na našem domačem glasbenem polju. Sprejmite končno še izraz mojega globokega in iskrenega spoštovanja, s katerim se bilježim slavnemu odboru udani Fran Gerbič.

Ij Opozarjamo na družinski večer »Prometne zveze«, ki se vrši jutri popoldne ob 5. uri v dvorani rokodelskega društva v Ljubljani. Večer bo prav zanimiv in zabaven zato naj se ga udeležijo naši somišljeniki in somišljenice v prav obilnem številu.

Ij Prihodnjo soboto zvečer naj nihče ne zamudi iti v veliko dvorano »Uniona«! Več o tem poročamo tekom tedna.

Ij Delnice ljubljanske plinarne so spravile gotove gospe popolnoma iz ravnotežja. Preden so prišli do sape, je preteklo precej časa. Niso si predstavljali, da pride vsa zadeva tako lepo pokopana v amortizacnem zakladu loterijskega posojila, v javno razpravo. Zahvaliti se imajo za to občinski svetniki v pokoji svoji izvrstni vzgoji, kajti če je »On« mignil z glavo, so se pokorno vsi člani te slavne korporacije uklonili hem, hem, secundum ordinem. Zares prava Jobsiada! Sedaj je pa »On« tiho, že ve z a k a j, namesto »Njega« se je oglasil drugi tišek, katerega smo takoj po njegovem žvrgoljenju pri »Roži« spoznali, ker je najprej tam neverjetnim poslušalcem razlagal »sijajno« kupčijo, katero je naredila mestna občina z nakupom delnic ljubljanske plinarne, in kako fina je bila ta poteza, da je bilo zaslepljenih 200 delničarjev. — Le dva sta pomagala k temu sijajnemu uspehu. Gospod »kazenski zagovornik« se je zaman trudil prepričati poslušalce, da se je pri tem zastopal edinole interes občine, neverjetno so zmajevali z glavami, da je taka nesebičnost na svetu nemogoča, in da je ta sijajna kupčija popolnoma drugače izpadla. Tudi mi smo tega mnenja in ostanemo pri tem, naj ta gospod še tako neotesano zabavlja. Zabavljice ne dokažejo ničesar, povabimo ga, naj nam sledi na polje resnega razgovora, resnih logičnih dokazov. Grajali smo, da so se nakupile delnice ljubljanske plinarne za amortizacni zaklad, ki mora biti po štatu naložen v pupilarno varnih vrednostnih papirjih, ker jamči amortizacni zaklad za izžrebane srečke ljubljanskega loterijskega posojila, katere srečke so tudi kotirane na dunajski borzi. Nobena delniška družba pa nima pupilarno varnih delnic, najmanj pa ljubljanska plinarne! Zatorej zahtevamo z vsoto odločnostjo, da se morajo te delnice izločiti iz amortizacnega zaklada ljubljanskega loterijskega posojila in naložiti s pupilarno varnimi vrednostnimi papirji, kakor je to bilo poprej. Nakup, katerega je sklenil občinski svet, je neveljaven, in tisti denarni zavod, ki je prvotno od dveh gospodov delniške družbe ljubljanske plinarne po posredovanju predsednika prevzel teh 300 delnic, je sklenil neveljavno prodajo! Tista dva gospoda posestnika 300 delnic, ki bi bila pravzaprav poklicana varovati interese vseh delničarjev, ne pa samo svoje, ker sta bila v to svrhu izvoljena v upravni svet, ne bosta dala po tako sijajni (!) kupčiji denar več iz rok. Kje ga bodo iskali, je stvar onih, ki so imeli pri tej sijajni kupčiji roke vmes. Če bi bila to v resnici tako sijajna pridobitev za mestno občino, zakaj jo se pa ti mešetarji zballi javnosti in niso stopili pred deželni zbor ter prosili dovolitev, najeti za to sijajno pridobitev potrebnega posojila. Seveda bi se morala tu marsikatera stvar javno obravnavati, bi se moralo povedati, v kakem stanju je takozvana plinarne, v kakšnem stanju cevno omrežje, da je mnogo nerabnega, da treba na novo urediti, in tudi potem bi še komaj, kljub velikanskim investici-

jam, zadostilo le tretjini potrebnega konsuma plina v Ljubljani. Ni treba samo misliti na razsvetljavo, plin se tudi rabi za kurjavo in obrtne namene, a ta stara podrtija s popolnoma nerabnim cevnim omrežjem je komaj zadostovala za najbolj primitivne namene razsvetljave. To in še marsikaj družega bi si ogledal dežel. zbor preden bi dal svoje dovoljenje za najetje posojila v to svrho. Bati se ni bilo ničesar ne dotičnemu denarnemu zavodu, ne občinskemu svetu, oziroma »Njemu«, saj sta dva gospoda v te sigurne roke položila 300 delnic za 360.000 kron, saj so ga Turk et consortes zastopali delniški kapital pri občnem zboru ljubljanske plinarne. Prevzete rezervnega zaklada, naprava 800 kandelabrov in pa prosta dobava plina za te kandelabre ne spremeni ničesar na naši trditvi, ker bi občina z odkritim postopanjem lahko veliko ceneje dobila vse delnice in bi ji ne bilo treba igrati tako čudno vlogo, ker kakor rečeno, ima občina dovolj sredstev prepričati delničarje, da je za nje najboljše znebiti se te stare podrtije, ki le kazni najboljši del mesta. Če so delnice stale prvotno 100.000 K in jim ponudi občina 200.000 K za nje, bi jih gotovo dobila, posebno ker bi bilo nemogoče to podrtijo brez izdatnih investicij modernizirati. Če bi se pa občina odločila za lastno moderno, vsem zahtevam odgovarjajočo plinaro na ugodnem mestu, bi moralo to staro podjetje takoj nehati. A gotovi krogi so hoteli napraviti sijajno kupčijo. To se jim je posrečilo. Kako se bo pa situacija nadalje razvila, bomo videli. Gospodu kazenskemu zagovorniku pa prijateljsko svetujemo, naj pusti stvar, da gre naprej, ustavi jo itak ne more. Naš smodnik še ni postreljen. Mi zastopamo vedno stališče, da ono, kar je pravično, se ne sme bati javnosti. Če je bila kupčija pravična in v interesu občine, naj bi se nastopila pot javnosti, to je prošlo, naj bi se za to sijajno pridobitev deželni zbor za dovolitev potrebnega posojila. To posojilo bi se gotovo v takem slučaju ne odreklo, kakor se ni odreklo lansko leto, ko se je dovolilo posojilo 1½ milijona. A ker se je ogibalo javnosti, nastanejo sedaj posledice. Kar mi grajamo, je prevelika cena za nakup 300 delnic po 1200 kron, skupaj 360.000 K, in grajamo način tega nakupa, da sta samo dva gospoda obravnavala z županom, medtem ko ostali delničarji o tej obravnavi ničesar niso vedeli, torej tudi občina oziroma župan ni mogel vedeti za mnenje ostalih delničarjev, ker je on obravnaval samo z dvema glavnima »maherjema«. Ta stara podrtija ni toliko vredna, če se tudi vzame rezervni zaklad in se ga porabi za investicije, kar je pa nedopustno, ker rezervni zaklad mora jamčiti za eventualne izgube družbe in družbo ne reprezentirajo samo delnice, katere je občina kupila za 360.000 K, nego tudi ostale delnice, in teh je še 200. Rezervni zaklad mora ostati nedotaknjen. Torej nima občina od tega rezervnega zaklada ničesar, ker delniška družba po pravilih še obstoji. Da je mogla ta podrtija sploh delovati, je bilo treba velikih investicij. Če bi se pa občina dogovorila z vsemi delničarji, bi se morda stvar drugače zasukala, a poprej omenjeni »maherji« bi ne mogli nastopiti, kakor tudi ne veseliti se sijajne kupčije. To je, kar mi grajamo, in vsak pameten človek se mora z nami strinjati. Seve, če se pa tako postopa, potem ni čuda, da ni takih sijajnih uspehov pri liberalcih ne konca ne kraja. »Sijajni uspeh« pri žalski pivarni, »sijajni uspeh« pri hotelu »Tivoli«, »sijajni uspeh« pri »Glavni posojilnici« itd. Grajamo nadalje nepravilno postopanje z amortizacnim zakladom ljubljanskega loterijskega posojila, ki je vezan na stroga določila, določila, ki bi v prvi vrsti županu morala biti znana! Ljubljanskemu občinstvu pa prepuščamo sodbo, kdo ima prav ali mi ali pa »kazenski zagovornik«. — Zahtevamo pa najodločneje od merodajnih faktorjev, da napravijo red, ker je tukaj angžiran javen zaklad.

Ij Krojaški mojstri ljubljanske okolice! Na željo raznih gospodov krojaških mojstrov iz ljubljanske okolice, razpošilja ljubljanska zadruga krojačev, krojačič itd. dopisnice, na katerih poziva krojaške mojstre ljubljanske okolice na ustanovitev strokovne zadruge. Ljubljanska zadruga čaka osem dni na odgovor. Po preteku osmih dni bode ljubljanska zadruga uravnala potem z dogovorom dr. Blodiga ustanovitev. Gg. mojstri, skrajni čas je, da se zavedate svoje dolžnosti in se oklenete združitve posebno sedaj, v času, ko je deželni zbor ustanovil obrtni pospeševalni zavod in imate po novem obrtnem redu vpisovati vajence za pomočniške preizkušnje. K tej zavednosti vas pozivlje ljubljanska krojaška zadruga. Za

zadrugo Fran Jeločnik, t. č. načelnik, Jernej Ložar, t. č. tajnik.

Ij Osebnosti. V šesti činovni razred sta povišana gimnazijska ravnatelja g. dr. Lavrencij Požar in g. Aleksander Pusko. — Za provizoričnega učitelja na novomeški gimnaziji je imenovan suplent g. dr. Milan Šerko.

Ij Musica sacra v stolnici. Jutri, v nedeljo (god presv. Imena Jezusovega) se bo izvajalo pri veliki maši ob desetih sledeče: Missa in laudem et adorationem Ss. Nominis Jesu, zl. Ign. Mitterer, Gradual »Salvos fac nos«, zl. Ant. Foerster, ofertorij »Confitebor«, zl. St. Premrl.

Ij Dr. Ottmar Hegemann, ljubljanski pastor, ki je ovadil vse slovenske srednješolske katehete, da snujejo »skrivna društva« — Marijanske kongregacije — ne more biti, kar se tiče duševnih kvalitiet, na tisti stopnji, kakor so sicer normalni ljudje. Zdaj pše v »Alldeutsches Tagblatt« članke, v katerih se zaganja v — Hoensbroecha, strupenega odpadnika. češ, da je še premalo antikataličen! Hegemann hoče krut boj do skrajnosti, tako da bo zemeljska krogla gorela. Mož hoče ustanoviti protestantovsko inkvizicijo in katoličane na ranjuju peči. Mi mu pa priporočamo, naj, dokler se ne vpeleje taka inkvizicija, ko ga bodo ljubljanski protestantje kot pastora odstavili, gre za šefredakterja k — »Slovenskemu Domu«, kjer bo lahko poljubno pisal članke, kakor mu jih veleva njegova antiklerikalna manija. Tu bo lahko svoje talente bogato razvil in v kri potapljal vsako katoliško dušo.

Ij Društvo dobrotelnih gospe dijakom v pomoč ima v ponedeljek, 23. januarja, ob 4. uri popoldne svoj letni občni zbor v dvorani »Kotoliške Tiskarne«. Letno poročilo in volitev novega odbora.

Ij Državni uradniki so na sestanku, ki so ga imeli v sredo zvečer v prostorih I. ljubljanskega uradniškega gospodarskega društva, izvolili akcijski odbor za veliki shod vseh državnih uradnikov in učiteljev v Ljubljani. Taki uradniški shodi se bodo vršili tekom tega meseca po vseh večjih avstrijskih mestih. Referati in resolucije teh shodov bodo obsegali zahteve uradništva po časovnem napredovanju in izpremembo aktivitetnih doklad v stanarino po vojaškem stanarinskem tarifu. Za Ljubljano bodo zahtevali posebej uvrstitev v višji plačilni razred. Ta uvrstitev je utemeljena po ljudskem štetju, ker ima Ljubljana sedaj nad 40.000 prebivalcev.

Ij Kaj je z nagrado za Rožičevo glavo — vpraša radovednež.

Ij Polnitev ledenic se je vsled ostrega mraza, ki je nastal, pričela z večerajšnjim dnem. Z delom hite, ker se boje, da se v kratkem zopet vreme pokazi. Potrebna množina ledu bo ob ugodnem vremenu tekom prihodnjega tedna dobavljena.

Ij Tragična smrt. K trgovcu Jakobu Podvorniku v Spodnji Šiški je prišel na božični večer 16letni čevljarški vajenec Jožef Polajnar, doma s Koroskega. Ko je govoril s Podvornikom, je Polajnar potegnil iz žepa flobert - pištolo in z njo tako nerodno ravnal, da se je izprožil in je strel zadel Podvornika v trebuh. Začetkoma so mislili, da je Podvornikova poškodba lahka, a se je Podvorniku kmalu tako poslabšalo, da je moral v deželno bolnišnico, kjer je včeraj umrl. Podvornik zapušča vdovo s šestimi nepreskrbljenimi, malimi otročiči. Čevljarški vajenec Polajnar, ki je zakrivil to tragično smrt pridnega rodbinskega očeta, je te dni pilil v Spodnji Šiški mačko Marije Zdravec s petrolejem, jo zažgal in smeje gledal, kako se je mučila uboga žival.

Ij Nevarno sejmsko tatico Marijo Krtovo, rojeno leta 1853 v Trzinu, pristojno v Hrastje pri Kranju, imajo v zaporu pri okrožnem sodišču v Rudolfovem. Krtova je bila zaradi tatvine že večkrat predkaznovana. Stala je že pred ljubljansko poroto, kakor njen nič boljši mož Jakob. Hodi sta po deželi in kupčevala. Krtova je zadnji čas kupovala po deželi lase ter jih potem prodajala v Ljubljani. Obiskovala sta posebno rada semnje in kradla, kar sta le mogla. Krtova je imela tudi dve pomočnici, in sta ti dve tudi že pod ključem. Novomeško sodišče ima že precej obtežilnega materijala, posebno bi pa bilo velike važnosti, kje je bila Krtova od 29. septembra do 29. novembra. Kdor bi vedel o tem kake podatke, naj jih blagovolj sporočiti mestni policiji ljubljanski ali pa naravnost okrožnemu sodišču v Rudolfovem.

Ij Japonska tragedinja Hanako z lastnim ensemblom ces. dvornega gledališča v Tokio bode nastopila tekočega meseca v dveh enoaktih dramah, in sicer v »O take« in »V čajnici« od av-

torja Loi-Fu v tukajšnji dvorani hotela »Union«.

Ij Trgovino Valvazor je otvoril filijalko danes Josip Petkosič na Starem trgu št. 4 z drobnim pletenim, galanterijskim blagom in dežniki. Več današnji inserat. V isti hiši je bil rojen Valvazor leta 1641. To domačo trgovino najtepljeje pripravimo.

Ij S tira je skočil včeraj dopoldne na južnem kolodvoru stroj; katerega so kmalu zopet spravili nazaj.

Ij V blaznico so predvčerašnjem z rešilnim vozom prepeljali krojaškega pomočnika Albina Franza, rojenega l. 1889. v Metliki. Franc je prišel k preiskovalnemu sodniku ter mu začel pripovedovati, da bode umoril svojega mojstra Soukala, češ, da mu premalo plačuje. Preiskovalni sodnik je takoj spoznal, da v Franzovih možganih ni vse v redu in ga dal odvesti na policijo, od koder so ga po zdravniški preiskavi odpeljali v blaznico, kjer je svoj čas že bil.

Ij Ukradeni denar v snegu. Pred nekaj dnevi je bila obrtnemu učencu Jožefu Čermelju na Rimski cesti ukradena izpod blazine denarnica, v kateri je imel 58 K 88 v denarja. Kot osumljenec je bil aretovan 23 letni delavec Iv. Bezek iz Tomaja pri Sežani, kateri je pri zaslišanju povedal, da je denarnico spravil v sneg. Ko so šli z njim na lice mesta so res našli denarnico z vsem denarjem. Oddali so ga sodišču.

Ij Silovit sin je 31 let stari postopač že večkrat predkaznovani Franc Keržmanec, ki ima tudi zaradi slabih lastnosti za mesto prepovedan povratek. Ta se je te dni zopet priklatil nazaj ter doma grozil svojim staršem, da jih umori. Ker je Keržmanec znan nasilnež, je bil aretovan in deželnemu sodišču izročen.

Ij Ljubljana sežgo. V Gradcu je umrl dež. računski revident Štajerski in učitelj trgovske šole g. Karol Hudabunigg. Truplo prepeljejo v Nemčijo, kjer bodo truplo sežgali, ker za jugoslovanski krematorij g. Zalar še ni izvršil vseh priprav.

Ij Izgubljeno in najdeno. Posestnikova hči Štefanija Zalarjeva je izgubila bankovec za 10 K. — Tapetniški mojster Anton Obreza je izgubil srebrn obesek v obliki zmaja. — Posestnik Jakob Trpinc je izgubil 4 metre dolgo verigo, vredno 12 K. — Šolska učenka Pavla Keil je našla bankovec za 20 K. — Šolska učenka Berta Gričarjeva je izgubila rjavo boo, vredno 10 K.

Slovanski vestnik.

sl Novi predsednik poljske Zdruga Ne Zveze na Poznanjskem. V Poznanju se je vršil izvanredni občni zbor, ki je volil novega predsednika namesto ranjkega gospoda Wawrzyniaka. Od 249 zadrug je bilo navzočih delegatov 200. Ko se je shod otvoril, je povedal predsednik, da je želel rajniki, nepozabljivi Wawrzyniak, naj bi bil njegov naslednik gospod Adamski. Radi tega prosi odbor, da bi bil Adamski zbran za predsednika. Volitev se je izvršila soglasno per acclamationem. Gospod Adamski je nekoč obiskal Ljubljano in si ogledal naše združništvo. Tudi njegov brat je več mesecev potoval po slovenskem jugu. Oba se še sedaj živo za njimata za naše razmere in sta v stiku s Slovenci. Novemu vrhovnemu voditelju poznanjskih Poljakov iskreno čestitamo in mu želimo, da bi srečno nadaljeval delo, katero je pričel njegov veliki prednik!

sl Poljski rodoljub. Iz Varšave se poroča, da je veleposestnik Kuzuchow

Kathreiner Kneippova sladna kava

služi zaradi svojih nedosežnih vrlinev kak dan na milijone ljudem. Edina prava družinska kava! Pocieni in zdrava.

ski zapustil 300 000 rubljev poljskim ljudskim šolam v Varšavi z določbo, da pripade vsa vsota krakovski akademiji znanosti, ako se ne bo na ljudskih šolah v Krakovu podučevalo v poljskem jeziku. — Kdo bo prvi slovenski domoljub, ki bo »Slovenski Straži« dal v svoji oporoki močan temelj?

— **Umrla je v Mosciska-Rudniki v Galiciji** ekscelencja profica Helena Cholowievska, žena ekscelence dvornega ceremonijskega nadmojstra Edvarda grofa Cholowievskega, v 48. letu svoje starosti.

Pomorski kapitan J. A. Šodič umrl. Te dni je v Šibeniku umrl pomorski kapitan J. A. Šodič, ki je bil na glasu kot pogumen in večer pomorščak ter je temu poklicu posvetil vse svoje življenje. Leta 1891 je na osebno prošnjo nadvojvode Ivana Ortha prevzel poveljstvo njegove jadernice »S. Margareth« ter z njim potoval v Buenos Aires, kjer ga je radi boleznih moral zapustiti. Orth je Šodiča visoko cenil in mu na potu preko morja marsikaj zapupal, a Šodič je vse nesel s sabo v grob, ne da bi komu kaj izdal. Imel je tudi več Orthovih pisem, ki pa pač tudi poslednj ne bodo zašla v javnost. Pokojni kapitan je bil kasneje svetnik in kapitan bolgarskega parobrodnege društva; posebno se je odlikoval ob času armenskega klanja v Carigradu, ko je na tisoče Armencev rešil smrti in jih na svoji ladji prepeljal na Bolgarsko. Car Ferdinand je Šodiča visoko čislal. Leta 1900 se je stari pomoščak vrnil v rodno Dalmacijo.

Visoka tehnična šola v Zagrebu. Dne 7. t. m. se je v Zagrebu pod predsedstvom dr. Amruša vršila anketa, na kateri se je sklenilo še letošnjo jesen otvoriti v Zagrebu visoko tehnično šolo z oddelkom za stavbne in kulturne inženirje in geodetskim tečajem. Tekom časa bi se tehnika spopolnila z ostalimi oddelki. Tozadeven zakonski načrt je že gotov in bo predložen saboru v bodočem zasedanju. V hrvaških strokovnih krogih so zelo skeptično sprejeli to vest, ker se jim zdi vsa priprava površna in neresna.

— **Čehov v Budimpešti** je 9000 in imajo štiri društva, Besedo, Sokola, Osveto in Českoslovanski delnički spolek. Slovaki so posebno organizirani.

Razne stvari.

Plača gospodinje v Švici. Švica je resnično napredna dežela in ne prednjači samo v gospodarskem oziru. Tu se ne križajo pred vsako novo idejo; da je le pametna in pravična. Sedaj imajo v Švici tudi postavbo, ki je menda nima nobena druga država na svetu. Ta postava določa, da ima gospodinja pravico do ene tretjine moževega zaslužka kot plače za njeno delo v gospodinjstvu. Tudi ima žena pravico do ene tretjine moževega premoženja, s katero sme razpolagati po lastni uvidnosti. Treba priznati, da je ta postava popolnoma upravičena, saj je oskrbovanje gospodinjstva zelo težavno in odgovornost polno delo, ki zahteva mnogo ročnih, a tudi umstvenih vednosti in veliko veliko požrtvovalnosti. Potem pa se še dobe možje, ki jim ženino delo v gospodinjstvu nič ne velja in ki očitajo ženam, da jih rede. Da, da, malo švicarskega duha bi tudi našim možem prav nič ne škodilo.

Zdravniška tragedija. Društvo zdravnikov nam poroča: V občini Riedau na Gornjem Avstrijskem se je odigrala te dni prava tragedija. Občinski zdravnik dr. Rihard Franc je umrl, šele 36 let star, vsled srčne kapi kot žrtev potuhnjenih in nasilnih občinskih mogotcev. V zvestem izpolnjevanju svojega poklica, zavedajoč se svojih dolžnosti kot javno-zdravstveni organ in hoteč varovati svoje sobočane, naznanil je dr. Franc slučaj legarja, ki se je pojavil v občini. To pa ni bilo prav občinskim mogotcem, ki so trepetali radi svojih letoviščnikov in ki so se bali, da se v občini ne nastani vojaški oddelek, kakor je bilo nameravano. Ker se pa dr. Franc, zvesto izpolnjujoč svoj poklic, ni vdal njihovemu pritisku, pričeli so pravo gonjo proti njemu. Predvsem so mu odpovedali službo, potem pa sploh vzeli mogočnost eksistence, zaprli so mu pitno vodo, trgovec mu ni dal jedil, mesar mu je zabranil meso, razbili so mu okna na hiši itd. Pač so se oblasti takoj zavzele za dr. Franca. Zdravstveni zastop je bil razpuščen in je moral preklicati službeno odpoved, avstrijska zdravniška organizacija pa je skrbela za to, da se v občini in nje

okolici ne naseli drug zdravnik. Obnemem je predsedstvo državne zveze zdravniških organizacij delovalo na to, da se dr. Franz kot vidno pripoznavanje nesebičnega in zvestega izpolnjevanja poklica podeli najvišje odlikovanje. Pod vplivom oblasti in sodišča so občinski mogotci pač prenehali z javnimi nasilstvi, tembolj so pa na skrivnem nadaljevali svojo gonjo in skušali dr. Franca popolnoma izpodkopati eksistenco. Ta si je to tembolj vzel k srcu, ker je bila občina Riedau obnem njegov rojstni kraj, v katerem je preživel svojo mladost. Vsled strašnih razburjenj umrl je dne 5. t. m. nadebudni zdravnik nanagloma, zadet od srčne kapi. Ob njegovem grobu žalujejo vdova in nežen otročiček ter ostarela mamica. Pač je že trpel marsikateri zdravnik, ki je ne ozirajoč se na naklonjenost ali nenaklonjenost občinstva storil svojo dolžnost, toda tako kruto, nezaslužno in neizprosno kakor dr. Franca ni še nikogar naših kolegov zadela usoda. Zatorej bodi čast njegovega spomina!

Tisočkronski bankovec v kavi. Nek kmet na Moravskem je pred kratkim prodal več kofij ter spravil skupek, tisočkronski bankovec, v predalček mlina za kavo. Pred nekaj dnevi pa je pripravljala kmetica nekemu gostu kave. Zmlela je kavo v mlinčku ter izsula vse iz predalčka v vrelo vodo, ne da bi vedela, da je bil v predalčku skrit bankovec. Skuhano dišečo kavo je zliła v piskerček, zmešala z mlekom ter vse skupaj postavila pred gosta. Ta je seveda nametal v piskerček precej koščkov sladkorja, krepko zmešal ter potegnil žlico iz piskerca, ker je nekaj v njem zločil. Na žlici je visel, močno razkuhan, a še precej ohranjen — tisočkronski bankovec. Lahko si predstavljamo, da je bil kmet precej obupan, ko je videl svoje krone skuhanne in dragoceni papir v tako žalostnem položaju. Na svet svojega prijatelja je poslal bankovec na Dunaj v avstro-ogrsko banko, kjer so po natančni preiskavi dognali, da je bankovec pravi, ter so mu ga zamenjali po malenkostnem odbitku v denar.

Razstava proti umazani literaturi. V boju proti umazani in ničvredni literaturi so se začeli posluževati novih sredstev. Da bi se nudila širokim masam občinstva jasna slika o pogubnosti umazane literature, so priredili v Berlinu razstavo zbranih del umazane literature. V razstavi so na upogled najprej naslovne slike kakor tudi ilustracije kolportajnih romanov starega sloga, ki opisujejo večinoma dejanja roparskega poglavarja Nicka Carterja v 150 zvezkih krvavo in kolikor mogoče zapleteno ter misteriozno. Statistične tabele pojasnjujejo, kako zelo so se razširili taki romani in kake ogromne dobičke so imeli zalagatelji. Novejša in nevarnejša vrsta ničvredne literature so detektivske zgodbe. Tudi ta je dostikrat seksualno barvana, kar se sicer pri drugih pisateljih umazanih spisov kaže v zelo brutalnem prosiaštvu. Na posebni mizi so razstavljeni posamezni izvodi vsakovrstne smeri umazane literature, ki so jih zbrali med šolarji, rokodelskih hospicij, azilov za ubožne, nadaljevalnih šol in med prejšnjimi kaznjenci, in katerih vnanost kaže natančno, kako so romali iz rok v roke. Zelo zanimiva je zbirka časniških poročil iz zadnjega časa, ki navajajo tatvine, rope itd. kot posledico umazane literature. Drugi del razstave je bolj razveseljiv. V tem delu so zbrane statistike, kako se je delo zoper umazano literaturo s širjenjem dobrih knjig med ljudstvom. Razstava lepih, dobrih knjig jasno kaže, da več kot tožbe o nevarnosti umazane literature koristi praktično delo, ki obstoji v tem, da se ravno širi dobre knjige. Ako bero otroci dobre knjige, potem ne bodo iskali slabih; isto velja tudi za odrasle. Tudi pri nas na Slovenskem se skuša širiti in se širi umazana in ničvredna »literatura« bodisi v časopisju, bodisi potem posameznih tiskarn ali knjigarn. Ljudje, ki širijo slabe knjige, brošure in časopise, računajo samo na najslabše nagone ljudi, da si polnijo lastne žepce. Zato boj umazani literaturi, ven iz vsake poštene hiše z njo! Dosti imamo na Slovenskem tiskarn in knjigarn, ki nam morejo nuditi koristnega čtiva. Naši čitatelji in somišljeniki naj upoštevajo predvsem obvestila Katoliške Bukvarne v Ljubljani ter naj tudi širijo med znanca naše dobro časopisje, zlasti »Slovenca«!

Pivci proti gostilničarjem. V Kufsteinu je sklenilo ondotno prebivalstvo,

da bojkotira toliko časa gostilničarje, dokler ne bodo točili zopet pivo po 40 h liter in vino po 80 h.

Oboroženje angleške policije. Iz Londona se poroča, da je odredil minister Churchill, da se z ozirom na dogodke v Houndstichu in Sidneystreetu oboroži londonsko policijo z avtomatičnimi pištolami, ki so jih v četrtek že preizkušali v Scotland Yardu.

Prepovedane igle. Iz Moravske Ostrave se poroča: Te dni se je nek izprevodnik električne cestne železnice, ki je pomagal neki dami pri vstopu na električni voz, nevarno poškodoval na očesu vsled predolge igle na klobuku dame. Z ozirom na ta slučaj je sklenil občinski svet v Moravski Ostravi, da izda policijsko prepoved, nositi predolge igle pod kaznijo 20 K globe ali 24 ur zapora.

1194 hiš zgorelo. Predvčerajšnjem je v župniji Hungad na Ogrskem v dveh občinah zgorelo 1194 hiš.

167letna žena. »Ruskoje Slovo« poroča iz Tiflisa, da živi v kavkašem kraju Televu neka starica Nina Turatavili, ki je stara že 167 let. Preživela je 47 svojih potomcev. Od vsega njenega sorodstva živi samo še pravnukinja. Oblasti potrjujejo to dejstvo.

Ako še niste, pošljite naročnino!

RUSKE SKRBI.

General Isajević je govoril v Peterburgu o sedanjem položaju Rusije na Daljnem Vzhodu. Naglašal je, da mora storiti Rusija vse, da se utrdi na Daljnem Vzhodu, ker drugače se doživi lahko še druga Koreja. Japonci jako hitro pomnožujejo svojo armado, ki ima zdaj že 1.214.000, 700.000 mož pa v deželni brambli. V dveh mesecih vržejo Japonci v Korejo 400.000, Rusi pa le 175.000 do 200.000 vojakov. Nevarnost grozi Rusiji v Vladivostoku in sosednim ruskim pokrajinam. Tako Isajević. — Na drugi strani pa so se ohladile razmere med Angleško in Rusijo. Angleži so namreč zelo nevoljni, ker se približujeta Nemčija in Rusija.

Zopet nesreča na lovu.

V Zagorju je bil na lovu obstreljen Jakob Kavšek. Smrtnonevarno ranjenega so prepeljali v deželno bolnico, kjer je danes umrl.

Književnost.

* **Cerkvena pesmarica** za učence slovenskih ljudskih šol Zložil D. Fajgelj, op. 163. Izdaja za organizacijo 1 K 20 h, izdaja za učence 40 h. V Ljubljani 1900. Katoliška bukvarna. — Ta od slovenskih glasbenikov pohvaljena in od c. kr. naučnega ministrstva za slovenske ljudske šole dovoljena pesmarica obsega mašne, obhajilne in Marijine pesmi, nadalje pesmi cerkvenega leta (adventne, božične, postne, velikonočne, za Križev teden, Duhovo in presveto Rešnje Telo) ter še nekatere razne pesmi za učence dvoglasno. Vse pesmi se lahko pojo tudi enoglasno. Napevi so lahki, melodiozni in cerkveno dostojni ter so se zategadelj hitro udomačili ne samo v šolah, ampak tudi na cerkvenih korih. Partitura kaže dovršeno fakturo in pravi cerkveni slog, kakor sploh vse skladbe za orglje pokojnega mojstra D. Fajgelja.

(Glasovi o Janko Lebanovi: »Zbirki cerkvenih pesmi«.) O tej »Zbirki« piše odlični štajerski učitelj in organist: »Zbirka mi ugaja skozinsko. Pesmi se v narodnem duhu, torej iz naroda za narod.«

Stolni kapelnik, učitelj glasbe in petja v semenišču in na kr. real. gimnaziji v Senju pa piše:

»Pesmi mi jako ugajajo, ker so v lahkem stilu in jih diči lepa, da, briljantna harmonizacija. Pravi biser vseh pesmic pa je II.: »K Tebi, Marija...« Ta skladba človeka kar dirne, ako jo le razumeva. Kadar je skladatelj zlagal to skladbo, je bil gotovo sladko-otožno ginjen. Sicer iz vseh pesmic veje sentimentalni duh.«

Telefonska in brzojavna poročila.

VLADA V PULJU IN NA KOROŠKEM.

Pulj, 14. januarja. Vlada je tukaj zaradi nečutenih nasilstev magistrata ustavila ljudsko štetje in ga bo sama izvedla. Tako v Pulju, kako pa na Koroškem?

GROF THUN KMALU IMENOVAN.

Dunaj, 14. januarja. Grof Thun bo v najkrajšem času imenovan za cesarskega namestnika na Češkem. Kar se tiče njegovega delokroga, ne bodo veljale zanj nobene ustave ne odgovarjalne izjeme, pač pa bo vlada obvezana se v vseh rečeh, tičočih se češkega kraljevstva, zlasti pa spornih vprašanj med Čehi in Nemci ozirati na njegove navedbe.

OGRSKA ZBORNICA.

Budimpešta, 14. januarja. Poslanska zbornica nadaljuje razpravo o bančni predlogi.

HRVAŠKA »SAMOSTALNA« STRANKA.

Osijek, 14. januarja. Tu se vrši jutri shod za organizacijo hrvaške »samostalne« stranke. Od koalicije pridejo: dr. Medaković, Rojc, dr. Lorković, Pribičević, dr. Lukinić in dr. Poljak.

USPEH HRVAŠKEGA GLASBENIKA.

Zagreb, 14. januarja. Opera »Ogenje Blagoja Berse je imela tu popoln uspeh.

DUNAJSKA DELEGACIJA ODPOTOVALA V PARIZ.

Dunaj, 14. januarja. Danes je delegacija mestnega sveta, na čelu ji župan dr. Neumayer, odpotovala iz zahodnega kolodvora z orient-ekspresom proti Parizu, da vrne ondotnemu občinskemu svetu obisk na Dunaju.

PODRAŽENJE MESA.

Opatija, 14. januarja. Tu so mesarji cene mesa zopet povišali.

HOMATIJE V PORTUGALU.

Lizbona, 14. januarja. Štrajk železničarjev se nadaljuje. Na Špansko ni odšel noben vlak. Vojaške garnizije se bratijo s štrajkovi in zahtevajo povišanje plač. V Lizboni so zaprli anarhista Norde, ker je pridigal vstajo.

Lizbona, 14. januarja. Ves položaj na Portugalskem je zelo zamotan. Ljudstvo je razburjeno. Vojaštvo je vedno v orožju, ne da bi se v resnici vedelo, kaj se dogaja česa se je bati. Brzojavne zveze med Lizbono in Madridom so prerezane. Portugalska pošta predvčerajšnjem ni došla v inozemstvo.

PRI PREDAVANJU UMRL.

Heidelberg, 14. januarja. Slavni pravnik Jelinek je včeraj umrl. Pri predavanju ga je zadela kap.

ATENTAT NA PISATELJA ANDREJEVA.

Peterburg, 14. januarja. Včeraj je nekdo streljal na znanega pisatelja Andrejeva, a ga ni zadel.

POTRES.

Jernin, 14. januarja. Ponoči je bil tu močan potres, s strašnim podzemskim bobnenjem. Deset Kirgizev je ubitih. Škoda na blagu je velika.

Brat smrti. To ime so že od nekaj nadedli spanju, toda po krivici, zakaj v resnici je zdravo spanje redilni vir življenja. Naj bo kdo še tako utrujen, da onemogel — nekaj ur dobrega spanja mu zopet povrne izgubljene moči in ga spravi v stanje globoko čutne blaženosti. Dobroto zdravega spanja pa uživajo samo oni, ki varujejo svoje živce. Dražljiva pijača slabi živce, iz tega izvira nespečnost. Pri tem pa igra glavno vlogo kava, ki se pije skoro v vsaki rodbini. Z navajo na Kathreinerjevo sladno kavo se je ozdravila že marsikatera nespečnost. Pristna Kathreinerjeva Kneippova sladna kava ima vse aromatične prednosti zrnate kave, brez škodljivih sestavin. Z njo se napravljiva okusna kavina pijača in obvaruje srce in živce nenaravne razdraženosti. Po vsej pravici se imenuje torej pristna Kathreinerjeva najboljša rodbinska kava.

Jadranska banka v Trstu. Kakor smo že poročali, povišuje Jadranska banka delniško glavnico od 4.000.000 K na 6.000.000 K. Opozarjamo, da se je ravnokar pričela tozadevna subskripcija, za katero konča rok dne 15. februarja t. l. Natančni pogoji nove emisije so navedeni v današnjem oglasu, katera terega priporočamo pozornosti naših kapitalistiških krogov.

BILINSKA
KISLA VODA
Izborna dietična namizna pijača.
Dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik.
Dobro se pri Minel Kastnerja v Ljubljani. 239j

H. SUTTNER urar, prva največja domača tovarniška var-sveta znamka „IKO“
Ljubljana Mestni trg in Rebrnine Lastna tovarna ur v Švici

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 14. januarja.

Pšenica za april 1911	11.18
Pšenica za oktober 1911	10.67
Rž za april 1911	8.04
Oves za april 1911	8.62
Koruzna za maj 1911	5.66

Kurzi efektov in menjic.
dne 13. januarja 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9320
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9315
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	9710
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	9710
Avstrijska zlata renta	11655
Avstrijska kronska renta 4%	93
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	83
Ogrska zlata renta 4%	11150
Ogrska kronska renta 4%	9195
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8140
Delnice avstrijsko-ogrsk. banke	1890
Kreditne delnice	67590
London vista	24030
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11740
20 mark	2349
20 frankov	1901 1/2
Italijanski bankovci	2475
Rublji	253 1/2

Preklic.

Obveščam, da nisem plačnik za nekake dolgove svoje žene **MARIJE BRECELJNIK.**
Ljubljana, dne 14. januarja 1911.

Ivan Brecljnik.

Najnovejša trgovina glasovirjev
G. F. Jurásek 2711

prvi in edini češko-slovenski uglaševalo glasovirjev in trgovac
Ljubljana, Poljanska cesta 13 / I
Priporočam glasovirje, pianine, harmon je nepre-
sežne v dobri kakovosti glasu in solidni sestavi.
Vsa v to stroko spadajoča popravila, kakor tudi
uglaševanja vseh sistemov glasovirjev izvršuje po
jako nizkih brezkonkurenčnih cenah. Imenovana
trdka vzame stare glasovirje v račun za najvišjo
ceno, ako se pri nji kupi nov glasovir. Za vsak
pri njej kupljeni instrument jamči imenovana trdka
10 let. „Glasbeni Matici“ in drugim
slov. zavodom uglašuje glasovirje
ednole

koncesionirana trdka Jurásek.

TOIFLOV
TALANDA
CEYLON
ČAJ
3395

Hiša

enonadstropna, s šestimi sobami v Rožni dolini št. 217 pri Ljubljani se prod. Leži nasproti pekarije. 108

Proda se

enonadstropna hiša

v sredini mesta, zelo pripravna za vpo-
kojenega duhovnika. Naslov pove uprava
71 „Slovenca“. 2

Gospodična

zmožna slovenskega in nemškega jezika v
govoru in pisavi ter strojepisja išče pri-
merne službe v kaki pisarni ali trgovini.
Prijazne ponudbe na upravnštvo „Slovenca“
pod naslovom „Cvetana“. 131

Penzionist

išče primerne službe kot hišnik, domači
vrtnar ali oskrbnik kake male domačije v
Ljubljani ali na deželi. Ponudbe sprejema
uprava lista. 132

Perje za postelje in puh
2587 priporoča po najnižjih cenah 52-1
F. HITI pred Skofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Priporočamo našim gospodinjam **pravi :FRANCKOVY:**
kavni pridatek z tovarniško znamko :kavni mlinček:
iz zagrebške tovarne.



al. zaga II. Y 1161, 12: 6 II. V.

Fattinger-jeva
pogača za pse
nedvomno najboljša piča za pse
vseh pasem. 3213
Zaloga v Ljubljani:
Peter Lassnik.

Glasovir

star in še dobro ohranjen se po ceni prod
na Radeckega cesti 2/1. 89

Največji izbor
Najnižje cene
Skrbno
izdelovanje
Preobleke
Popravila
L. Mikusch
tovarna delnikov
Ljubljana, Vestni trg 15.

Zelodčne kapljice
lekarnarja **C. BRADY,** prej
Marijacejske kapljice imen., s sliko
Marijacejske Matere Božje kot var-
stveno znamko

so najboljše, nad 30let preiskušeno
sredstvo proti motenju v prebavi vseh
vrst, gorečici, zaprtju, glavobolu in
težkočam v želodcu, tvoritvi želodčne
kisline itd.
Varuje naj se pred podobno gla-
sečimi ponarejanji in pazi naj
se na zraven stoječo varstveno
znamko s podpisom: **C. Brady**



Dobi se v lekarnah. — Razpošilja na deželo
lekarnar **C. Brady,** Dunaj 1, Fleischmarkt
2/1. 2. 6 steklenice za K 5.—, 4 dvojne ste-
klenice za K 4.5J franko. 3267

Umetniški zavod
za slikanje na steklu
B. ŠKARJA V BRNU.
Izdeluje zlasti:
ČER VENIA OKNA
različne izvršitve.
Centri in strokovni
svet brezplačno.
Bivši odličnik s prvimi učenji.

Občinska hranilnica na Vrhniki.

Denarni promet in bilanca za prvo upravno leto 1910.

Prejemki			Izdatki		
	K	h		K	h
Račun vlog	1,420,806	75	Račun hran. vlog	192,802	39
hipotečnih posojil	23,818	72	vložnih obresti	937	24
obresti	12,234	02	hipotečnih posojil	432,938	72
obresti obč. posojil	201	88	občinskih posojil	17,000	—
menic	39,220	—	menic	730,071	21
meničnih obresti	23,193	20	tekoči	659,861	76
tekoči	179,255	51	reeskopta	77,938	—
tekočih obresti	481	24	reeskoptnih obresti	11,257	98
reeskopta	437,833	43	prehodni	144,598	51
prehodni	144,041	99	c. kr. poštne hranilnice	100	—
uprave	514	70	premičnega inventarja	238	92
zamudnih obresti	86	06	uprave	1,023	89
			rentnega davka	133	50
			povrnjenih obresti	97	12
			blagajne	15,838	26
	2,284,837	50		2,284,837	50

Denarnega prometa je bilo K 4,553.836.74.

Bilanca.

Imetje			Bremena		
	K	h		K	h
Račun posojil na hipoteke	406,120	—	Račun hranil. vlog z obrestmi	1,258,603	67
občinskih posojil	17,000	—	predplačenih obresti	7,571	58
menic	330,155	78	zgube in dobička:		
tekoči	499,560	88	Čisti dobiček za leto 1910	6,078	36
c. kr. poštne hranilnice	102	12			
prem. inventarja	215	03			
prehodni	556	52			
zaostalih obresti	502	32			
diskonta	1,312	72			
blagajne	15,838	26			
	1,272,253	61		1,272,253	61

Vrhnika, 12. januarja 1911.

Upravni odbor.

Podjetje betonskih stavb!
BRATJE SERAVALLI & PONTELLO
Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.
Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.
Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, po-
stamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometrov, koru in
vodovodnih mušjev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz
mavca za stene in stropje. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.
Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patent „Thru“

Vaša žena
bo sila zadovoljna, če ji preskrbite
Pilnäckovega specialnega
toaletnega mila
LANOL
ki ustvarja in ohranjuje krasno
in zdravo polt.
LANOL se dobiva v Ljubljani pri
sledočih tvrdkah:
Fran Česnovar, Dolenjska cesta; B. Cvancar, Selen-
buranova ulica; E. H. Dobrič, Preše nova ulica; Fr.
Išić, Avstrijski trg; J. Ječič, Rm. kv. cesta; Anton
Kačič, Zl. or. ka. ulica; Ant. Kr. per. M. in trg; J.
Krvic, D. ojska cesta; Lesk. vic. & M. v. Jurčev
trg; T. M. nenger, S. Petra cesta; M. v. Or. hek,
Kolodvorska ulica; Vaso Petrič, Me. in trg; Ivan
Porboj, Sv. Petr. cesta; Fran. Sarl, Marije Terez je
cesta; Ber. S. var. Sv. Jakob. trg; M. Ph. R. Šušn. k.
arjin trg; A. Šušn. Z. lošk. cesta; A. Sarabon,
Zaloška c. sta; Anton Šk. f. Dunaj. a. ces. a. Josip
Šaara, Sv. Petra c. sta.; Andrej Verbič, Turin. t. g.
V. GORICI: Ivancič & Kurinčič, Toros, Dro. nič in drug
V. KAMNITU: Anton Slanar, V. KRANJU: Z. Kranj,
Peter. Majdic, I. E. Potre. in V. TRSTU: Vekosl. v
Ples. čur V. POSTOJNI: Jernej. v. one, V. TRHOV-
LJAH: Ivan Kramer, V. ZAGORJU OB SAVI: R. Ahčan
Edini iz- **J. Filidček,** c. in kr. dverur zaloga-
delovatelj, telj stara čisto češka to-
vara: za toaletno mila, parfume, voščene in povosčene
svete za cerkve, stearinove in parafinove svete za
gomačo rabo. Kraji, Gradec, Češko. 3123

Černo posteljno perje
1 kn sivnega skubljenega perja K 2, polbe-
lena K 2.80, belega K 4, finega K 6, na-
boljšega skubljenega K 8, sivnega puha K 8,
belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg
nada je poštne prosto.
Dovršene postelje bonato napelnjene,
iz zelo gostega jako trpečnega rdečega,
modrega, belega ali rumenega inlet-nansing-biana i per-
nica vel. 180x115 cm z b. azinama, velikost 80x58, napol-
njena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom
K 20, s puhom K 24, posuzne pernice K 12, 14, 16,
vzglavnica K 3, 3.50, 4. — Perje 180x140 cm velike K 15,
18, 20; vzglavnica 90x70 ali 80x80 cm K 4.50, 5, 5.50.
Spod. parnica iz gradla 180x115 cm K 13, 15. Razpošilja
prosi povzetja poštn. prosto pri naročilu od 10 K dalje
M. Berger v Dešenici št. 1009. Češki les.
Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja — Ce-
nisi o žimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem po-
steljnem blagu zastojni in poštne prosto. 2253

Meteorološko poročilo.
Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opa- zovanja	Starna baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Vidljivost v 24 urah v milij.
13	9 zveč	733.1	-8.5	sl. jug	jasno	
14	7 zjut.	738.2	-12.6	sl. jvzh.	oblačno	0.0
	2 pop.	740.9	-5.1	sl. jug.		

Srednja večerajšnja temp. -7.8° norm. -2.6°.

HOTEL v kraju,
kjer biva vsako leto mnogo tujcev,
letoviščnikov, se z ali brez po-
sresta in mesarije pod zelo ugod-
nimi pogoji prod.
Hotel izkazuje zelo velik promet in je za-
sigurana pridnemu gostilničarju zelo lepa
eksisenca. Natančnejša pojasnila daje uprav-
ništvo tega lista.
Pozor!
Najnovejši
in najfinejši
pletilni stroj
za jopice, . . .
- nogavice itd.
nudi vsakomur
dober in trajen zasluzek.
Glavno zastopstvo in prodaja
za Kranjsko, Primorsko itd.:
Franc Kos, Ljubljana, Sodna ulica 3
mehanična in usilna pletenja modno konfekci.e.
Prospekti in ceniki brezplačno.

Tržiške novice.

t **Zadnje nedeljo** je napravilo društvo sv. Jožefa dve prireditvi, ki sta izborna speli. Popoldne je bilo javno predavanje, v kojemu je došlo toliko občinstva, da je napolnilo društveno dvorano. Gosp. državni poslanec Gostinčar je govoril o delavskih stanovanjih in o raznih prostovoljnih davkih, ki jih plačujemo državi. — Zvečer pa je telovadni odsek „Orel“ priredil veselico s petjem in igro „Stari Ilija“, ki so jo naši pri telovadci izborno pogodili. Vsi do zadnjega zaslužijo vsestransko pohvalo. Tudi pri tej predstavi je občinstvo napolnilo dvorano.

t **Sankanje** se je že pričelo. Zlasti ob nedeljah popoldne je jako živahno na cesti, ki pelje proti Begunjam. Na Ljubelju je manj snega nego v dolini tako, da tu skoro ni mogoče sankati, dokler ne zapade nov sneg.

t **Nogo si je zlomila** iz cerkve grede posestnica Košir iz Bistrice. Spodrsnelo ji je in se je pri padcu tako nevarno poškodovala. Zeleti bi bilo, da bi gospodarji hiš naj pred hišami nekoliko posipali s peskom ali žaganjem, drugače se je bati še kake nesreče.

t **Skupina jug. strokovne organizacije** se je ustanovila minoli torek. Pristopilo ji je že lepo število članov in članic. Prihodnji torek po običajnem predavanju ob 8. zvečer se bodo vsprejemali novi člani in članice. Kdor se želi vpisati naj pride v torek v društvene prostore.

t **V tržiški župniji** je bilo v l. 1910. obojenih 131, mrličev 110, porok 28. Obhajancev je bilo 16.000, cerkvenih govorov 180.

t **Občni zbor** kat. izobraž. društva sv. Jožefa bo jutri nedeljo ob štirih popoldne. Na tem bodo posamni odseki poročali o delovanju društvenem v minolem letu. Z naročnikom na važnost je pričakovati, da se člani in članice udeležijo polnoštevilno občnega zbora.

t **Ljudsko štetje** se je že pričelo. V trgu popisuje prebivavce od hiše do hiše gospod občinski tajnik Weber. V šentanski in šentkatarinski občini je bil imenovan za komisarja nemški učitelj Miklič, dasi namo Slovenci dovolj sposobnih mož za to delo. Vsak zaveden Slovenec bo zapisal kot občevalni materini jezik: slovenski. Pokažimo svetu, koliko nas je.

t **Hranilnica in posojilnica v Tržiču** (v kaplaniji) je v preteklem letu jako lepo napredovala in je njeno stanje zelo ugodno. Ker se sedaj nekateri begajo zavoljo pomama liberalne „Glavne posojilnice“, bodi povedano, da naša župnija ni v nobeni zvezi s njo, da je denar pri nas naložen popolnoma varen.

t **Šentanska šola** se je z novim letom nepet začela po preteku dobrih dveh mesecev, ker je škrlatinka ponehala. Hvala Bogu, da vendar ni bilo še več človeških žrtve!

Proti katarom

sopilnih organov, pri nahodu, hripavosti in vratnih oteklinah zdravniško priporočena je

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

katera se z vspehom rabi sama ali pomšana z gorkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v tacihi slučajih posebno dobro obnese.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn, slez. pastaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti nastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih pekerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinam in vinom.

Zaluge pri Mihael Kastner-u, Peter Lassniku in Andrej Sarabonu, Ljubljana. 11452-49



Polniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za nesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Hmetelca**
v Sjubljani Korošče ulice 20.
Kotavrstni Pjajnsila bojo se brezplačno.



Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

Na sedmih javnih razstavah odlikovane s prvimi darili.

Samo
pristne



če
na
podpiatih

3269 10-1

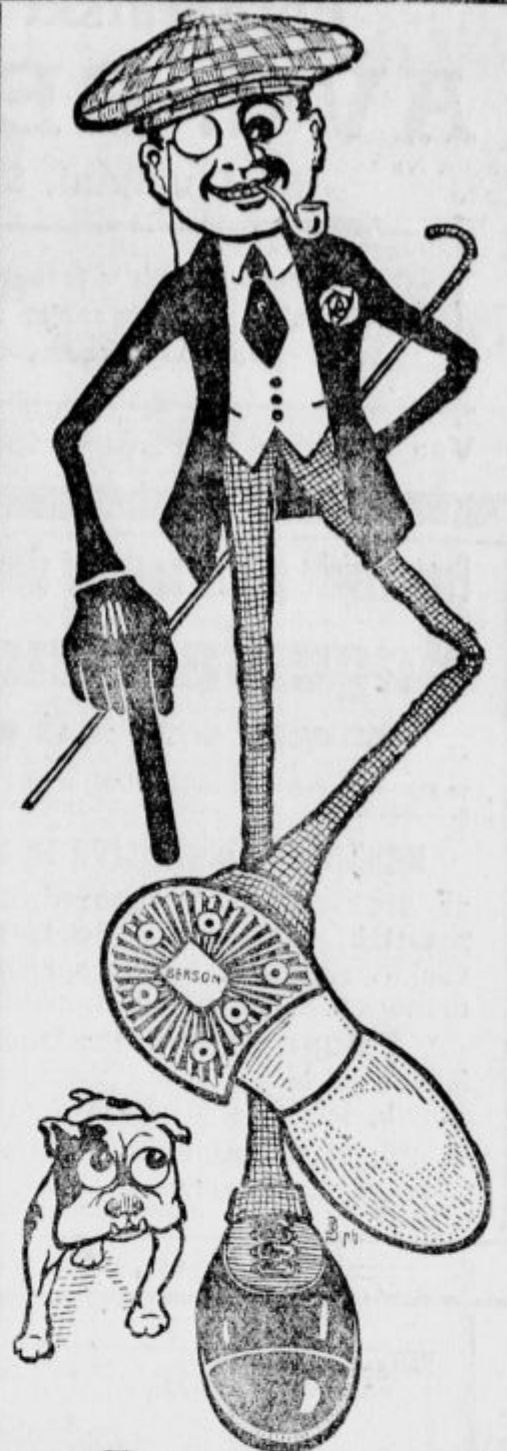
šent Peterburške
TREUGOL'NIK' =

G A L O Š E
čevlji za sneg

Vsak dan jih izdela
tovarna
60.000 parov!

Edini kontrahenti: Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.

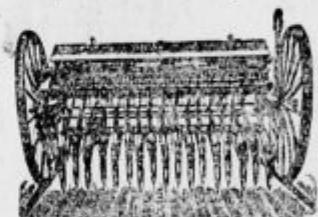
Prodaja na drobno v vseh boljših trgovinah za čevlje, gumi in modno blago.



Berson
gumijevе pete
ohranijo čevlje
elegantne.

147

Mayfarthovi sejalni stroji „Agricola“



so najboljši za
vse vrste se-
men.

Enakomerna setev
Model 1911

Ze mnogo let na bolje preizkušen.

Močna, solidna sestava. Najbolj enostavno ustavljenje in izpraznevanje. Tovarne poljedelskih strojev, železolarne 62 in fužine na paro 5

PH. MAYFARTH & Co. DUNAJ

Ustanov 1872 II. i Taborstrasse 71. 100 delavcev. Ob irni pro. p. št. za ton in franko. — Žaslo, nial in razprodaja ci se is oja.



BERNHARDT-OVI

Petrolin- lokomobili in motori

Lokomobili od 3 do 20 konjskih sil. Motori od 1 do 50 konjskih sil.

Obratni stroški 5-6 vin. za konjsko silo in uro.

Nobenega dima, nobenih saj, nobenega smrada, nobenega izprašanega strojnika, nobene nevarnosti za eksplozijo ali ogenj, nizki nabavni stroški, se lahko postavijo v bivalističih, ni potreba nobenega dimnika. Pripravljeni za takojšnji obrat.

Mlini za debelo moko in mlini za žito za vse vrste žit. Nedo-sežna zm. žnost. R iz-vrstjo in izločijo najfinešo moko. — Pripravni za vsako gonilno moč (motor, vodo, gepej). — Nizka cena — Ponudbe, kataloge brezplačno.

Plinove sesalne-motorne naprave

10 do 100 konjskih sil, obratni stroški 1 do 3 vin. za konj. silo in uro.

Najceneja obratna moč za izorševanje obrta, poljedelstva in industrije.
Ponudbe z ugodnimi plačilnimi pogoji. Ceniki in naslovi na oled poslanih strojev na zahtevo na razpolago.

C. kr. priv. tovarna za motorje in stroje

G. Bernhardtovi sinovi Dunaj XII. II,

Schönbrunnerstrasse št. 173, Sl.

3028

Zastopnik: J. Mikula, inžener, sodnijsko zaprisežen cenilec, Ljubljana, Cigaletova ulica šte. 7.

Fotografski umetni zavod AVG. BERTHOLD

v Ljubljani, Sodna ulica št. 11

3929

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil kakor: povečavanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd. itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklu

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirjev podob, izdelovanje okvirjev za podobe itd.

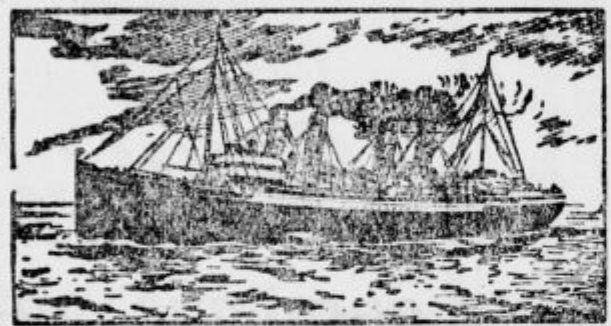
3314

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spricevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.



Najcenejša vožnja v Ameriko.



E. Kristan

oblastveno koncesionirana potovalna pisarna za

„Ameriko“

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

3143 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

C. kr. izvedenec in učitelj „Glasbene matice“

LJUBLJANA

ALFONZ BREZNIK

3464 (1) Kongresni trg št. 13



Največja, najstara in edina domača tvornica in izposojevalnica klavirjev in harmonijev. Velikanska zaloga vsega glasb. orodja, kakor: violin, citer, kitar, tamburic, harmonik, klavirjev itd., najbolj široka (tudi Wagnel) ter mušična. Prodaja na čudovito majhne cenoje tudi brez zadatka, tako da je vsakomur dana prilika, izogniti se vsiljivemu „spolnemu“ ter si na najugodnejši način odplačevanja nabaviti instrumente prve vrste. Dvorna firma slavirjev Czapska, Hörl & Hitzmann, Steinhilber in Rösl ter Hörügel in Maaborg (amer. harm.) so svoje zastopstvo za našo mesto poverile in imamo je jaz izjužno edini to znamenite instrumente v največji zalogi in izbiri. Istele in pisane instvo. Popravila in uglaševanja klavirjev in vseh glasbil po najnižjih cenah. Stari klavirji se najugodnejše jemljejo v zameno. Najnižja izposojevalnica.



Tovarna za stroje Andritz akc. dr. Andritz pri Gradcu (Štajersko).

2657

gradi kot specialitete

52

parne stroje, vodne turbine, sesalke, škripce in transmisije najmodernejših vrst in najsolidnejše izpeljave.

Livarna za železne, jeklene in kovinske predmete po lastnih ali vpostanih modelih.

Ponudbe vsak čas radevolje in brezplačno.

Zastopnik: J. Mikula, inžen., Cigaletova ulica 7, Ljubljana.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana

Turj.ški trg št. 7

Ljubljana



Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847.

Na nižje cene.

3304

Najsolidne še blago.

Ustanovljena 1847.

Združeni čevliarji v Ljubljani

Wolfova ulica šte. 14

3517

priporočajo za zimsko sezono svojo

bogato zalogo obuval

vseh vrst moških, ženskih in otroških, domačega in tujega izdelka. — Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbiri. — **Specialisti za nepremočljive louske in turistične čevlje.** — Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila. — Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike!



Valični mlin v Domžalah

I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Vevova ul. 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvorske kakovosti, otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

Delniška glavica: 60 milijonov kron
Rezervni in varnostni zaklad: 16 milijonov kron

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v:
Brnu, Budjehah, Igavi, Krakovu, Lvovu, Moravski Ostravi, Olomucu, Pardubicah, Plzinju, Prostějovu, Taboru, na Dunaju, L. Herrengasse 12

PODRUŽNICA ŽIVNOSTENSKE BANKE OBRTNA BANKA

Bančni prostori: v TRSTU Menjalnica: Vía S. Nicolo 30 Telefon št. 2157 Vía Nova 29

izvršuje vse bančne posle obrestu e vloge na vložne kn izice po 4% na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostn papirje, devize in valute. Da je pred jme na vr dno tne pap rje in blago. Dovo ju e stavbno in carinske kredite. Da je prome e za vsa žrebanja. Zavaruje sr čko prot kurzni izgubi. Oskrbaje inkaso na vseh tuzemskih in inoze skih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada vdeležuje s svojim kapitalom na dobrih in napredujočih industri stih p djetjih.

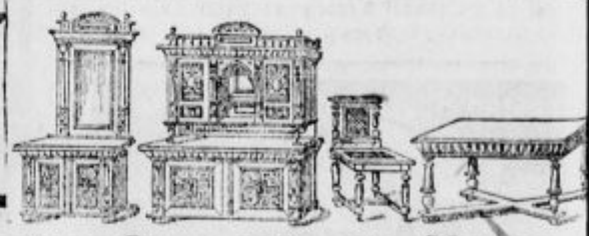
Brzobjavni naslov: Živnostenska Trst.

Ivan Dogan

mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo hišne oprave :



za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroci, žimnice na peres h, podobe, ogledala, otroče vozičke itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenik s podobami zastoj in franko. Najcenejša zaloga. Cene brez konkurence.

Izvršuje vse : bančne : : posle. :

J. C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeva ulica. Banka in menjalnica. Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

: Zaloga : vseh vrst sukna, platna ter manufakturnega blaga.